

הלכות שבת פרק ט"ו (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום שיעור – רמב"ם הלכות שבת, פרק ט"ו-ט"ז

הקדמה: מדוע להוצאה יש כל כך הרבה אריכות בהלכות שבת?

עם סיום פרק ט"ו הסתיימה **מחצית הלכות שבת** (30 פרקים בסך הכל).
אנו עדיין באמצע הענין של **מלאכת הוצאה** – נשיאה מרשות לרשות / ד' אמות ברשות הרבים.

[דיגרסיה: מדוע דווקא הוצאה – מלאכה גרועה – יש לה את האריכות הרבה ביותר?]

כמה הסברים:

1. **מעשי:** הוצאה קורה לעתים קרובות בחיי היום-יום – אנשים מחזיקים דברים בידיים כל הזמן. גם **מוקצה** הוא משום הוצאה.

2. **למדני:** חכמים אהבו הלכות למדניות. הוצאה היא יותר **מלאכת מחשבה** – כמעט רק מחשבה. כל המלאכות יש בהן "מלאכת מחשבת אסרה תורה", אבל בהוצאה זה כמעט רק מחשבה. **רשות היא דבר רוחני** – אי אפשר לראות רשות הרבים; זה תלוי בחילוקים עדיניים.

3. **מלאכה עירונית:** חכמים הם אנשי עיר (כמו שכתוב "מרגלא בפומיה דרבנן" – אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתי בשדה). הוצאה היא כמעט המלאכה היחידה השייכת לחיים העירוניים. (אבל זה לא כל כך חזק, כי בורר שייך באכילה, קוצר בסירוק שיער, וכו').

4. **טעם התוספות:** תוספות שואל מדוע מסכת שבת מתחילה ביציאות השבת – כי זו **מלאכה גרועה צריך להתרחק. חידוש:** "גרועה" פירושו גרועה **בגשמיות** (פחות פיזית), אבל **ברוחניות היא טובה יותר/גבוהה יותר** – כי היא מבוססת יותר על מחשבה.

פרק ט"ו, הלכה א': עומד ברשות אחת ומטלטל ברשות אחרת

דברי הרמב"ם: עומד ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד כולו – מותר. עומד ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים **ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות** – מותר. ואם הוציא – פטור.

פשט

כאשר אדם עומד ברשות אחת אבל **מטלטל** (מזיז דברים) ברשות שנייה, רואים איפה **החפץ נמצא**, לא איפה **האדם נמצא**. עומד הוא ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד – מותר בכל רשות היחיד. עומד הוא ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים – רק בתוך ד' אמות.

חידושים והסברות

1. **ד' אמות ברשות הרבים לכתחילה:** העובדה שמותר לטלטל ד' אמות ברשות הרבים **לכתחילה** מתאימה לשיטת הרמב"ם שד' אמות ברשות הרבים **מותר לכתחילה**, לא כשיטות אחרות המתירות רק באופנים מסוימים.

2. **סתירה במהלך** – קולא וחומרא: לחומרא אומר הרמב"ם שרואים רק איפה **החפץ נמצא** (לא האדם) – לכן מותר לטלטל ברשות היחיד כולו אפילו כשהאדם עומד ברשות הרבים. **אבל לקולא** – אם הוציא חוץ לד' אמות ברשות הרבים כשהוא עצמו עומד ברשות היחיד – הוא פטור (לא חייב חטאת). זה אומר שלענין **חיוב רואים כן איפה האדם עומד**.

קושיא: אם פטור מחטאת (כי רואים גם את האדם), מדוע לא גם לאסור את הטלטול ברשות היחיד כולו (כי האדם עומד ברשות הרבים)?

תירוץ: אין כאן סתירה. מנקודת מבט של **מלאכת הוצאה**, הדרך הרגילה היא שהאדם עומד באותו מקום שבו הוא עושה עקירה. כשהוא עומד ברשות שנייה, זה **שינוי מהאופן הרגיל** – מספיק לפטור מחטאת, אבל לא מספיק לאסור את הטלטול ברשות האחרת.

פרק ט"ו, הלכה א' (המשך): פותח ונועל ברשות אחרת

דברי הרמב"ם: עומד אדם ברשות היחיד ופושט ידו לרשות הרבים – פותח ונועל.

פשט

אדם רשאי לעמוד ברשות היחיד, להושיט ידו לרשות הרבים, ולפתוח או לנעול דלת/מנעול שם.

חידושים והסברות

1. **מה החידוש?** נשאלת שאלה חזקה: **מה ההוה-אמינא שזה יהיה אסור?** הוא לא נושא כלום! הוא רק פותח דלת. בכל המקרים האחרים בהלכה מדובר על **מטלטל** – הזזת חפץ. כאן אין כלל **טלטול**. דלת התלויה על צירים אינה ענין של נשיאה כלל.

2. **בעיית המפתח:** מוצע שאולי מדובר על מפתח – האדם לוקח מפתח מרשותו ופותח מנעול ברשות האחרת. אבל הרמב"ם לא מזכיר כלל מפתח – הוא אומר סתם "פותח ונועל".

3. **עיקר החידוש עם המפתח:** החידוש אינו על פתיחת הדלת עצמה, אלא על **המפתח הנמצא ב(או ליד) הדלת**. יכול היה להיחשב שכיון שהמפתח נמצא שם, יש חשש שהאדם יטלטל את המפתח. החידוש הוא שכיון **שהמפתח כבר נמצא בדלת** (הוא לא נושא אותו לשום מקום), זה מותר. אילו היה מחזיק את המפתח בידו, לא היה מותר.

4. **שיטת רבי מאיר:** רבי מאיר סבר שאסור לפתוח דלת מרשות אחרת – צריך לעמוד באותה רשות כמו הדלת. הרמב"ם לא פוסק כרבי מאיר. קשה להבין את שיטת רבי מאיר – זה היה אומר שאדם העומד ברשות הרבים אינו רשאי לפתוח דלת להיכנס לרשות היחיד.

בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים

דברי הרמב"ם: בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים – מותר להאכילה. אבל גמל – עד שיכניס רוב גופו בפנים, הואיל וצוארו ארוך.

פשט

בהמה העומדת בחוץ (רשות הרבים) וראשה בפנים (רשות היחיד) – מותר להאכילה. אבל גמל, שיש לו צוואר ארוך, אסור להאכילו עד שמכניסים רוב גופו פנימה.

חידושים והסברות

- **הטעם שגמל שונה:** כיון שלגמל צוואר ארוך, יש חשש שהאדם ימשך אחר הגמל – הוא יושיט את ידו רחוק יותר עד שהוא כבר ברשות הרבים. בבמה רגילה, אם היא הולכת, מבחינים מיד. אבל בגמל עם צוואר ארוך, האדם יכול להושיט את ידו עוד קצת ולעבור כבר על הוצאה מרשות לרשות. זו גמרא מפורשת בעירובין.

לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים

4. **שאלת יסוד:** מעמד של קיר של רשות היחיד: הצד החיצוני של קיר של רשות היחיד הוא רשות הרבים (או מקום פטור למעלה מעשרה). אין שום שיטה האומרת אחרת. רשות הרבים מגיעה עד הקיר ממש – זו המחיצה. כל הרשויות בשבת לא הולכות בגובה – כלומר, הצד החיצוני של קיר של רשות היחיד הוא **אוטומטית רשות הרבים**.

5. **הצינור מבפנים:** בתוך הצינור זו רשות היחיד (כי צינור הוא מקום סגור). אבל כשהמים יוצאים מהצינור, הם כבר ברשות הרבים. האדם אף פעם לא לוקח מים הנמצאים ברשות היחיד – כל המים שהוא לוקח כבר ברשות הרבים.

6. **חילוק בין דבר גוש לנוזלים:** כשדבר גוש מונח על הצינור ולוקחים אותו, הוא היה לוקח מרשות היחיד. אבל במים הזורמים, הם אף פעם לא "נחים" על הצינור, וכשהם יוצאים הם כבר ברשות הרבים.

7. **בצינור רחב ד' על ד':** הצינור עצמו נעשה רשות נפרדת – אם למעלה מעשרה זו רשות היחיד, אם בתוך עשרה זו כרמלית – ולכן אסור לקחת משם לרשות הרבים.

8. **הערה על נוסחאות:** כמה נוסחאות עשויות להיות חסרות את המילים "מפני שעשה עקירה ברשות היחיד."

זיו שלפני החלון (אדן חלון)

דברי הרמב"ם: זיו היוצא מן הכותל לפני החלון – אם עולה למעלה מעשרה טפחים – מותר להשתמש בה.

פשוט

מדף/קרח היוצא מהקיר לפני החלון, לתוך רשות הרבים. רשות הרבים שולטת רק עד עשרה טפחים גובה. גבוה מעשרה טפחים כבר לא רשות הרבים. לכן, אדם הגר בבית ליד רשות הרבים, אפילו הזיו בולט לתוך רשות הרבים, כל עוד הוא גבוה מעשרה טפחים, מותר להשתמש בו.

שני זיוין זה על גבי זה

דברי הרמב"ם: אם יש בו זיו העליון ד' על ד' טפחים, יש לפניו חלון או על גביו, אסור להשתמש בו מפני שהיא רשות בפני עצמה. ואין בעליון עירוב ואין בתחתון עירוב – העליון משתמש בשניהם. היה בתחתון עירוב ועליון אין בו עירוב – העליון אינו משתמש אלא כנגד חלונו בלבד.

פשוט

כששני זיוין בולטים מקיר, אחד מעל השני, והעליון יש בו ד' על ד' טפחים, הוא נעשה "רשות בפני עצמה" – הוא לא רשות הרבים (כי הוא לא על הקרקע) ולא רשות היחיד (כי אין לו מחיצות עשרה). לכן אסרו חכמים ששתי רשויות לא ישתמשו ברשות אחת – "אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד."

חידושים והסברות

1. **יסוד "רשות בפני עצמה":** זיו של ד' על ד' טפחים אינו בטל לשום רשות – הוא "משהו חדש מוזר" – רשות לעצמו. האיסור הוא מדרבנן: חכמים חששו שייראה כאילו נושאים מרשות לרשות בשבת.

2. **מדוע שניהם אסורים ולא רק אחד:** כי לא ידעו איזה מותר להשתמש, יטעו. שניהם נאסרים לחומרא.

3. **כששניהם אין להם עירוב:** שני זיוין בטלים לרשות היחיד שמהם הם בולטים, כי הם כמו מקום פטור – לכן העליון רשאי להשתמש בשניהם.

4. **כשלתחתון יש עירוב:** העליון רשאי להשתמש רק כנגד חלונו – החלק של הזיו שנמצא ישירות מול החלון שלו. **ההסבר:** החלק מול החלון, כשהוא פחות מד' טפחים, בטל לחלוין. אבל הצדדים שאינם מול החלון לא בטלים – הם נשארים חלק מהרשות התחתונה (כי רשות היחיד עולה עד לרקיע), ולכן אסור.

דברי הרמב"ם: לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים, ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד, אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום ששותה.

פשוט

לפי הכלל שמותר להחזיק את הידיים ברשות אחרת, היה אפשר לחשוב שמותר גם לשתות ברשות אחרת. אבל אסור – אסור לעמוד ברשות אחת ולשתות באחרת, בכל כיוון, אלא אם כן נמצא שם ראשו ורובו.

חידושים והסברות

1. **טעם האיסור:** הרמב"ם מסביר שמדובר בכלים נאים (כלים חשובים) – כלים שיש חשש שהאדם יקח אותם חזרה אחרי השתייה. **גזירה שמא יוציאם** – חוששים שאחרי השתייה הוא ייקח את הכלי אליו לרשותו, וזו הוצאה מרשות לרשות.

2. **חריג בכלים שאינם נאים:** אם אלו כלים שהוא ישאיר שם (אינו צריך אותם), אין את החשש.

3. **חריג בכרמלית:** אם אחת הרשויות היא כרמלית (לא רשות הרבים דאורייתא), אז אפילו עם כלים נאים, אפילו בלי ראשו ורובו – מותר, כי אפילו אם הוא ימשך ויקח את הכלי, זה יהיה רק דרבנן, ואין עושים גזירה לגזירה (לא גזרינן גזירה לגזירה).

4. **הערה על סדר הרמב"ם:** בהתחלה כשהרמב"ם דיבר על מטלטלין ברשות אחרת, לא הזכיר שום חשש להוציא חפץ. החשש רק "נולד" במקרה של שתייה. הרמב"ם יכול היה לעשות זאת כהלכה נפרדת, אבל הוא חיבר את זה יחד. **הערוך** חיבר זאת אחרת, אבל הרמב"ם עשה חילוק.

העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר (תופס מים מצינור)

דברי הרמב"ם: העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר – מותר. אבל אם הושיט ידו לנגוע בצינור ובכותל ויקבל – אסור. עוד: אם נגע, אם היה מקום שנגע בו למעלה מעשרה ופחות משלשה סמוך לגג – הרי זה אסור, שנמצא כעוקר מן הגג. גם: אם היה הצינור רחב ד' על ד' – בין בתוך עשרה בין למעלה מעשרה – אסור, כי זה נעשה רשות היחיד או כרמלית.

פשוט

אדם העומד ברשות הרבים ותופס מים הזורמים מצינור/קיר של רשות היחיד – אם הוא לא נוגע בקיר/צינור, מותר. אם הוא נוגע, זה אסור בנסיבות מסוימות.

חידושים והסברות

1. **מדוע הוא לא חייב (רק אסור)?** הרמב"ם עונה: מפני שאין המים נחים שם – המים לא נחו ברשות היחיד. זה לא "הולך ונח" – המים זורמים, הם כבר לא ברשות היחיד.

2. **קושיא חריפה:** האדם עומד לגמרי ברשות הרבים – הוא לא נכנס לרשות היחיד! איך בכלל הוא יכול היה להתחייב? הוא לא לוקח מרשות היחיד, הוא לוקח מהאויר! **הבגדי ישע** (ר' ישעיה ויינר, פירוש על המגן אברהם, מובא במשנה ברורה) שאל את אותה קושיא, מה שמאשר שזו שאלה לגיטימית.

3. **התירוץ (חידוש):** "לא נח" פירושו אותו דבר כמו שזה בא מעצמו – הוא עושה רק את ההנחה (הוא מקבל אותו), הוא לא עושה את העקירה (הוא לא תולש אותו ממקומו). אילו המים היו נחים (שוכבים בשקט על הצינור/גג), הוא היה צריך לעשות עקירה – הוא היה צריך לתלוש את המים ממקומם ברשות היחיד, וזו הייתה עקירה מרשות היחיד. אבל כיון שאינם נחים – המים כבר זורמים מעצמם – הוא לא צריך לעשות עקירה, זה בא אליו מעצמו, והוא עושה רק הנחה ברשות הרבים. לכן הוא לא חייב מדאורייתא (כי חסרה עקירה), אבל זה אסור מדרבנן כי זה נראה כעוקר מרשות היחיד.

שהבור עם החוליא שלו (השפה/הקרקע סביב הבור) יחד מגיעים לעשרה טפחים, מותר לשאוב מים בשבת, כי נושאים מרשות היחיד אחת (הבור) לרשות היחיד אחרת (דרך החלון).

חידושים והסברות

1. **מדוע הבור שייך לבעל החלון:** הבור הוא טכנית הפקר – הוא שייך לכולם ברשות הרבים. אבל כיון שאף אחד אחר לא יכול להשתמש בו (רק האדם עם החלון יכול להגיע), זה נעשה כאילו "כלי שלו" – זה שייך לו למעשה. לכן אין בעיה של עירוב בין שתי רשויות היחיד.

2. **תנאי: סמוך לכותל:** הבור חייב להיות סמוך לקיר של רשות היחיד, וגבוה ד' טפחים כך שאף אדם מרשות הרבים לא יכול לעבור בין הבור לקיר.

3. **אבל אם הוא מופלג (מרוחק):** כשהבור מרוחק מרשות היחיד, החוליא עצמה חייבת להיות עשרה טפחים גבוהה. **הטעם:** כשהבור מרוחק, אדם יכול לעמוד ברשות הרבים ולשאוב – כשהוא מרים את הדלי, הוא עומד ברשות הרבים והוא מטלטל מרשות היחיד לרשות הרבים. **העצה:** אם החוליא גבוהה עשרה טפחים, אז כשהדלי עובר את עשרת הטפחים, הוא עובר דרך מקום פטור, מה שעושה את זה מותר.

אשפה ברשות הרבים עם חלון מעליה

דברי הרמב"ם: אשפה ברשות הרבים גבוהה עשרה טפחים, וחלוננו על גבה – שופך לתוכה מים בשבת. אבל רק אשפה של רבים שאין דרכן לפנותה. אבל של יחיד אין שופכין לתוכה – שמא תפנה.

פשט

מותר לשפוך מים מחלון (רשות היחיד) לאשפה (שהיא גם רשות היחיד כי היא גבוהה עשרה). אבל רק באשפה ציבורית שלא מפנים אותה.

חידושים והסברות

1. **אשפה של רבים לעומת של יחיד:** אשפה ציבורית נשאת תמיד – מותר לשפוך כי היא תמיד רשות היחיד (גבוהה עשרה). **אשפה פרטית** היחיד יפנה אותה מתישהו – **שמא תפנה** – האדם לא ידע שהיא כבר אינה, והוא ימשיך לשפוך ישירות לרשות הרבים.

2. **המשל לבת המן:** האדם עומד למעלה בחלון ולא יודע מה למטה – הוא עלול לטעות שהאשפה עדיין שם, כשהיא כבר הוסרה. לכן זו גזירה.

אמת המים העוברת בחצר

דברי הרמב"ם: אמת המים שהיא עוברת בחצר – אם יש בה גובה עשרה טפחים ורחבה ארבעה או יתר על כן עד עשר אמות, אין ממלאין הימנה בשבת, מפני שהיא כפרצה במחיצה. **עצה:** עושה מחיצה גבוהה עשרה בכניסתו וביציאתו. אבל אם אין בגובהה עשרה ורוחב ארבעה – ממלא ממנו בלא מחיצה.

פשט

תעלת מים החוצה דרך חצר (רשות היחיד): אם היא עמוקה 10 טפחים ורחבה +4 טפחים (עד 10 אמות), אסור לשאוב ממנה, כי היא נחשבת ככרמלית בתוך רשות היחיד. עם מחיצות בכניסה וביציאה – מותר. קטן מהשיעור הזה – בטל לחצר, מותר בלי מחיצה.

חידושים והסברות

1. **מדוע אמת המים היא כרמלית:** אמת המים באה מים או נהר – שהוא כרמלית. כשהתעלה יש לה שיעור של עשרה טפחים עומק וארבעה רוחב, היא חשובה מספיק שרואים אותה כחלק מהכרמלית החודרת לתוך רשות היחיד. היא לא בטלה לחצר.

2. **קטן מהשיעור:** אם התעלה אינה עמוקה עשרה או אינה רחבה ארבעה – היא בטלה לרשות היחיד, כמו שלולית מים בשדה.

5. **שאלה על עירוב בין השניים:** קשה לעשות עירובי חצירות בין שתי הקומות, כי כדי לעשות עירוב צריך תחילה להיות מחיצה, וכאן מדובר שאין מחיצה.

6. **קיצור הדינים:** זיו אחד (קטן או גדול) – מותר. שני זיון גדולים – מפריעים זה לזה. העליון גדול – מפריע לשניהם. התחתון גדול – מפריע רק לעליון, אבל לא מול החלון שלו עצמו.

גזירה בזיו – כלי חרס

דברי הרמב"ם: כל זיו היוצא על רשות הרבים שמתיר להשתמש בו – כשמשמש בו אין נוטלין ממנו ואין נותנין עליו אלא כלי חרס וכיוצא בהן, שמא יפלו ברשות הרבים וישברו.

פשט

כשמשמשים בזיו התלוי מעל רשות הרבים, מותר לשים שם רק כלי חרס (שנשברים כשנופלים) – כי אם הם נופלים, הם ישברו, והאדם לא ירד לאסוף אותם. אבל כלים יקרים או כלי מתכת – אסור, כי אם הם נופלים, הוא ירד להביא אותם, והוא יעבור על הוצאה.

חידושים

1. **טעם הגזירה:** דומה לגזירה ב"כלים נאים" בשתייה – חוששים שהאדם יבוא לשאת ד' אמות ברשות הרבים או לעשות הוצאה.

2. **חילוק הרמ"א:** זה רק בזיו קטן שייתכן שדברים יפלו. אבל גג שלם – אין את החשש, כי זה לא ייפול.

שני בתים משני צדי רשות הרבים – זריקה למעלה מעשרה

דברי הרמב"ם: שני בתים משני צדי רשות הרבים – זורק מזה לזה למעלה מעשרה, והוא שיהיו שניהם שלו או שעירבו ביניהם. ואם היו אפילו בגדים וכלי מתכות מותר לזרוק. ואם היה זה למעלה מזה ולא בשוה – אסור לזרוק בהם כיוצא בהם שמא יפול ויביאנו, אבל כלי חרס וכיוצא בו זורק.

פשט

שני בתים משני צדי רשות הרבים – מותר לזרוק מאחד לשני למעלה מעשרה (דרך מקום פטור), בתנאי ששניהם שייכים לאדם אחד או שעשו עירוב. כששניהם באותו גובה – מותר אפילו בגדים וכלי מתכת. אבל כשאחד גבוה מהשני – רק כלי חרס, כי קשה יותר לזרוק במדויק וזה עלול ליפול.

חידושים

1. **מדוע צריך "שניהם שלו":** מדרבנן יש איסור לשאת מרשות היחיד אחת לרשות היחיד אחרת כששני אנשים יש להם בלי עירוב. לכן הרמב"ם חייב להוסיף "או שעירבו ביניהם" – זה כל הענין של עירובי חצירות.

2. **החילוק בין בשוה ולא בשוה:** כששני הבתים באותו גובה, קל לזרוק במדויק למעלה מעשרה, לכן מותר אפילו כלים יקרים. אבל כשאחד גבוה יותר – קשה יותר לכוון, וזה עלול ליפול לרשות הרבים, לכן רק כלי חרס.

3. **יסוד הזריקה דרך מקום פטור:** מותר לזרוק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך מקום פטור (למעלה מעשרה מעל רשות הרבים).

בור ברשות הרבים עם חלון מעליו

דברי הרמב"ם: בור ברשות הרבים, וחלון של רשות היחיד מעליו – הבור וחוליתו מצטרפין לעשרה, וממלא הימנו בשבת. עוד: אבל אם הוא מופלג – צריך שתהא חוליתו גבוהה עשרה.

פשט

כ

כשבונים מחיצה ליד אמת המים: אם היא למעלה – טפח צריך לרדת לתוך המים; אם היא כולה בתוך המים – טפח צריך לצאת למעלה. מחיצה של עשרה טפחים מספיקה אפילו אם היא לא מגיעה לקרקע.

חידושים

1. **הטפח היורד בתוך המים** נחוץ כדי להראות שהמחיצה היא למים – שהיא מבדילה בין המים של החצר למים מבחוץ.
2. **חידוש עיקרי** – **מחיצה תלויה**: בדרך כלל **מחיצה תלויה** (שלא מגיעה לקרקע) לא עוזרת, אבל **במים** התירו חז"ל. הטעם: איסור טלטול במים הוא רק מדרבנן (כרמלית), ממילא **הקילו במחיצתה** – המחיצה צריכה רק להיות **כדי לעשות היכר**, לא מחיצה מלאה מדאורייתא.
3. **שתי רמות דרבנן**: כאן יש **קולא כפולה**: (1) כרמלית עצמה היא דרבנן, (2) שכשאמת המים נכנסת לחצר היא עדיין חלק מהכרמלית – אפילו זה הכשר דרבנן. ההיכר מפריד את חלק המים בחצר מהכרמלית הגדולה יותר.
4. **קושיא על "כמי שהונח"**: למדנו קודם שכל מים רואים "כמי שהונח" – כאילו הם מונחים על הקרקע. אם כך, מדוע המחיצה צריכה להגיע לקרקע? יספיק שהיא תגיע לפני המים! **תשובה**: העיקרון של "כמי שהונח" נאמר רק לגבי דינים ספציפיים (לענין "הכיר והניחו" ולענין "רשות הרבים למעלה מעשרה"), אבל זה לא אומר שפני המים נעשים ממש קרקע לכל הענינים.
5. **יסוד**: המים שבחצר, כשמפרידים אותם מהמים מבחוץ, נעשים **חלק מהחצר**. הבעיה היא רק כשהם מחוברים לכרמלית הגדולה יותר.

אמת המים העוברת בין החצרות

דברי הרמב"ם (בקירוב): אמת המים העוברת בין החצרות, וחלונות פתוחות לה – אם אין בה כדי שיעור (עשרה טפחים גובה וד' על ד' רוחב), משלשלין מן החלונות וממלאין הימנה בשבת. במה דברים אמורים? שאינו מופלג מן הכותל שלשה טפחים. אבל אם מופלג שלשה, אין ממלאין ממנו אלא אם כן היו פסים יוצאים מן הקצוין מכאן ומכאן.

פשט

תעלת מים העוברת בין חצרות, עם חלונות פתוחים אליה – אם אין לה את השיעור של כרמלית (10 טפחים עומק/גובה, 4x4 רוחב), מותר להוריד דלי דרך החלון ולשאוב מים. זה נכון רק כשהתעלה לא רחוקה יותר מ-3 טפחים מהקיר. אם היא רחוקה יותר מ-3 טפחים, צריך "פסים" (מחיצות קטנות) משני הצדדים.

חידושים וביאורים

1. **מקביל להלכה של בור ברשות הרבים**: אותו דין כמו בבור מתחת לבית: כשהבור ממש ליד הבית (בתוך 3 טפחים), רואים אותו כבטל לבית, כי אף אחד לא יכול לעבור ביניהם.
2. **כל חלק של אמת המים בטל לחצר שלו**: כשהתעלה עוברת ליד מספר חצרות, רואים כל חלק של אמת המים ליד כל חצר כבטל לאותה חצר. אם לחצר יש עירוב חצרות, אין בעיה.
3. **מדוע לא צריך עירוב כשזה בתוך 3 טפחים?** כי המים בטלים לחצר – זה כמו שירות לבית. שואבים רק דרך החלון, לאף אחד אחר אין גישה.
4. **מה עושים "פסים" כשזה רחוק יותר מ-3 טפחים?** כשהתעלה יותר מ-3 טפחים מהקיר, היא לא "דבוקה" לחצר. הפסים מראים שחלק המים הזה שייך לבית/חצר. אבל זה עוזר רק כשלתעלה אין את השיעור של כרמלית. כשיש לה את השיעור, היא כרמלית ממשית, וצריך מחיצה אמיתית – פסים לא עוזרים.
5. **חידוש בחילוק בין עם שיעור ובלי שיעור**: בלי שיעור כרמלית – התעלה אינה רשות נפרדת, אלא שאלה של "מחוץ לחצר". פסים עוזרים לבטל אותה לחצר. עם שיעור כרמלית – היא כרמלית ממשית, וצריך מחיצה אמיתית. הרמב"ם לא מביא בפירוש מה לעשות כשיש שיעור.

3. **כרמלית היא דרבנן**: אין ממלאין פירושו איסור דרבנן, לא חיוב מדאורייתא.

4. **העצה של מחיצה בכניסתו וביציאתו**: בונים מחיצה גבוהה עשרה בכניסה וביציאה של האמה לחצר. זה מנתק את התעלה משאר הכרמלית, ואז המים בחצר נעשים חלק מרשות היחיד.

5. **"בגובהה" פירושו עומק**: הרמב"ם אומר "גובה" על מה שהוא למעשה עומק. מנקודת מבט של מי שעומד בתוך התעלה, זה "גובה" – כמה גבוהות הקירות סביבו.

אמת המים רחבה יותר מעשר אמות

דברי הרמב"ם: אם אמת המים רחבה יותר מעשר אמות, אפילו אין גובהה עשרה, אין ממלאין הימנו עד שיעשה לה מחיצה, שכל יתר על עשר פרצה היא ומפסדת את המחיצות.

פשט

כשאמת המים רחבה יותר מעשר אמות, זו "פרצה" בקירות החצר, המבטלת את המחיצות. אסור לשאוב מים בלי מחיצה.

חידושים

- כאן יש **שתי בעיות נפרדות**: (1) אמת המים עצמה היא כרמלית, (2) הפרצה של יותר מעשר אמות מבטלת את המחיצות של כל החצר. כשהיא רחבה יותר מעשר אמות אבל אין גובהה עשרה (לא עמוקה עשרה טפחים), לא היינו אומרים שהיא רשות לעצמה בתוך החצר, אבל **בכל זאת** נשאת הבעיה שהיא כרמלית העוברת דרך, כי הפרצה מבטלת את הקירות.

דין פס מכאן ופס מכאן

דברי הרמב"ם: אם נשתייר בצד הפרצה פס מכאן ופס מכאן כל שהוא – מותר לטלטל בכל החצר. אם פס רחב ארבעה טפחים מרוח אחת – מותר לטלטל בכל החצר. ואין אוסר אלא מים המונחים בלבד. אבל אם אין שם פס כלל – אסור לטלטל בכל החצר, שהרי נפרצה חצר לים שהוא כרמלית.

פשט

אם נשאר קצת קיר (פס) משני צדי הפרצה – אפילו כל שהוא – מותר לטלטל בחצר. אם רק מצד אחד – הפס צריך להיות ד' טפחים. בלי פס כלל – אסור לטלטל בכל החצר.

חידושים

1. **הפס לא אומר שצריך לבנות משתו** – זה אומר שנשאר קצת מהקיר המקורי משני צדי המקום שבו אמת המים פורצת דרך.
2. **הסברא העיקרית דומה לצורת הפתח**: כשיש פס משני הצדדים, זה נראה כאילו **בכוונה פתחו** פתח בקיר (כמו דלת גדולה), לא כמו פרצה ששברה קיר. דלת גדולה לא הורסת את הקיר.
3. **חילוק חשוב**: הפס עוזר רק **שהפרצה לא תבטל את המחיצות של החצר** – מותר לטלטל בחצר. אבל הפס לא עוזר לבעיה של שאיבת מים מאמת המים עצמה, כי היא נשאת כרמלית.

מחיצה ליד המים – דין מחיצה תלויה

דברי הרמב"ם: אם הוסיף למעלה מן המים – צריך שיהא טפח מן המחיצה יורד בתוך המים. ואם היתה מחיצה כולה בתוך המים – צריך שיהא טפח ממנה יוצא למעלה מן המים, כדי שיהיו המים שבחצר מובדלים. ואף על פי שאין המחיצה מגעת עד הקרקע, הואיל ויש בה עשרה טפחים הרי זו מתרת.

פשט

אסור לשאוב מים מים (כרמלית) לתוך ספינה (רשות היחיד), אלא אם כן בונים במה (גזוזטרא) של ד' על ד' הבולטת מהספינה מעל הים.

חידושים והסברות

1. **חילוק בין שפיכה ושאיבה:** שפיכת מים מהספינה על דופן הספינה מותרת (מכוחו לכרמלית), אבל שאיבת מים מים שונה — זו ממש שאיבה מכרמלית לרשות היחיד, לכן צריך תיקון.

2. **מה עושה הגזוזטרא?** המקום ד' על ד' הבולט מעל הים נעשה כאילו רשות היחיד, ואז שואבים מרשות היחיד לרשות היחיד.

3. **חילוק בין תוך עשרה ולמעלה מעשרה:** כשהאדם עומד תוך עשרה טפחים מהמים, הוא צריך לעשות מקום ד' על ד'. אבל אם הספינה גבוהה והוא עומד למעלה מעשרה טפחים מהים, החלק העליון של הים כבר מקום פטור (גבוה מעשרה טפחים מכרמלית), והוא שואב דרך מקום פטור — אז מספיק משהו קטן כהיכר, לא ד' על ד' מלא.

חצר קטנה שפחותה מד' אמות — שפיכת מים

דברי הרמב"ם: חצר שהיא פחותה מארבע אמות על ארבע אמות — אין שופכין בתוכה מים בשבת, אלא אם כן עשו עוקה מחזקת סאתים. או יעשה גומא ברשות הרבים בצד החצר כדי שיהיו המים נקבצים לתוכה, ויבנה כיפה מבחוץ כדי שלא תראה עוקה זו מרשות הרבים. אם החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות — מותר. חצי אמה על חצי אמה ברום שלוש חומשי אמה — זהו שיעור סאתים.

פשט

חצר קטנה (קטנה מד' אמות על ד' אמות) — אסור לשפוך שם מים בשבת, כי המים יזרמו מיד לרשות הרבים, וזה נראה כאילו שופכים לרשות הרבים. ההיתר הוא לעשות עוקה (בור) המחזיק סאתים.

חידושים והסברות

1. **מדוע זו בעיה?** למעשה שופכים ברשות היחיד (החצר). אבל כיון שהחצר כל כך קטנה, מובן שהתכלית היא שהמים יישפכו לרשות הרבים. בחצר גדולה רואים את זה כאילו הוא שופך ברשות היחיד; בחצר קטנה זה נראה כאילו הוא שולח משהו לרשות הרבים. זו גרמא — הוא גורם למים לצאת — וזה לא איסור דאורייתא, אבל מדרבנן זה אסור.

2. **שני אופנים של עוקה:** (א) בור בחצר עצמה המחזיק סאתים; (ב) בור בחוץ ברשות הרבים ממש ליד החצר. אם עושים אותו

בחוץ, צריך לבנות כיפה (גג/כיסוי) שלא יראו את הבור מרשות הרבים — זה היכר שהוא לא שופך לרשות הרבים, אלא לתוך העוקה.

3. **שיעור סאתים במידות:** חצי אמה על חצי אמה ברום שלוש חומשי אמה.

4. **חצר עם אכסדרה:** אפילו אם החצר עצמו קטן מד' אמות, אם החצר עם האכסדרה יחד הם ד' אמות, אין את הבעיה.

5. **עוקה קטנה מסאתים:** מותר לשפוך רק כמה שהעוקה יכולה להכיל — לא יותר. אבל אם העוקה מחזיקה סאתים, מותר לשפוך אפילו ששים סאה — כי ברגע שיש את השיעור, זה כבר לא נראה כאילו שופכים לרשות הרבים, למרות שזה יישפך מהעוקה.

6. **הגומא נעשית מקום פטור:** למעשה שופכים מרשות היחיד למקום פטור, לא ישירות לכרמלית/רשות הרבים. **מדוע מקום פטור ולא רשות היחיד?** כי השיעור הוא חצי אמה על חצי אמה — לא צריך ד' טפחים. אבל אם עושים אותו גדול יותר, הוא נעשה רשות היחיד.

7. **מחלוקת ראשונים:** הרמב"ם סובר שהעיקול הוא סתם היכר (מראית עין). ראשונים אחרים סוברים שיש לזה קשר להלכה ממש — שדרך העיקול זה נעשה הלכתית לא שופכין לרשות הרבים.

8. **[דיגרסיה: אינסטלציה מודרנית]** מועלית שאלה מעשית על אסלות מודרניות ששוטפות — המים הולכים דרך צינורות מתחת לקרקע ויוצאים

[הערה על הרמב"ם והמגיד משנה]

המגיד משנה מביא שהרמב"ם **חולק על הרמב"ם** בהלכות אלו — הוא סובר שהרמב"ם למד את הגמרא בטעות. המגיד משנה אומר אבל: "ואין דברים אלו מוציאים כדי להאריך בהן" — כי הלכות אלו אינן נוגעות למעשה (כי יש כבר עירובין), הוא לא האריך.

חידוש על שיטת המגיד משנה: המגיד משנה, ואפילו הטור, כשמגיעה סוגיא שאינה נוגעת למעשה, הם ממשיכים בלי להאריך. הרמב"ם עצמו עובד אחרת — הוא רוצה לכסות כל תורה שבעל פה, אפילו הלכות שאינן נוגעות.

[דיגרסיה: תיאוריית קונספירציה] מוצע: אולי הרמב"ם פחות מדויק בהלכות שאינן נוגעות למעשה, ושטעות שם אינה עולה כל כך גדולה. אבל זה נדחה מיד — לא רואים שהרמב"ם לוקח למשל הלכות קידוש החודש פחות ברצינות.

גזוזטרא (כצורה) שעל גבי הים

[הקדמה: מהי גזוזטרא?]

במה (פלטפורמה) הבולטת מקיר מעל מים — מבנה דמוי מרפסת מעל ים או נהר. פעם בנו חדרים קטנים כאלה הבולטים מהבית מעל המים, כדי שיוכלו לשאוב מים בקלות (בתקופה ללא כיורים וצינורות מים). כשלומדים הלכות אלו צריך להודות לקב"ה על אינסטלציה מודרנית!

דברי הרמב"ם: גזוזטרא שעל גבי הים, וחלון בתוכה על גבי המים — אין ממלאין מים בשבת אלא אם כן עשו מחיצה עשרה טפחים גבוהה על גבי המים כנגד החלון שבגזוזטרא, או יעשה מחיצה יורדת מן הגזוזטרא כנגד המים. כשם שממלאין הימנה בשבת מפני המחיצה, כך שופכין ממנה לים.

פשט

גזוזטרא (חדר קטן/במה) העומדת מעל ים (מים), עם חלון שדרכו אפשר לשאוב מים. החדר הוא רשות היחיד, המים הם כרמלית. מדרבנן אסור לשאוב מכרמלית לרשות היחיד. ההיתר הוא לעשות מחיצה — או סביב אזור המים (עשרה טפחים גובה), או מחיצה היורדת מהגזוזטרא אל המים.

חידושים והסברות

1. **שני אופנים של מחיצה:** (א) לבנות מחיצה סביב אזור המים שממנו שואבים, עשרה טפחים גבוהה, המפרידה את החלק הזה מהכרמלית ועושה אותו לרשות היחיד; (ב) מחיצה היורדת ישירות מהגזוזטרא כנגד המים.

2. **מדוע מחיצה עוזרת במים זורמים?** המים זורמים כל הזמן, הם לא נשאים עומדים ברשות היחיד — איך מחיצה עוזרת? **התירוץ:** הואיל והשאיבה/שפיכה הראשונה נכנסת לרשות היחיד (האזור המגודר), לא אכפת לנו שהמים זורמים הלאה לכרמלית. מעשה ההוצאה/הכנסה נשפט לפי היכן המים נמצאים בשעת המעשה, לא לאן הם הולכים אחר כך.

3. **"כך שופכין ממנה לים":** מותר גם לשפוך מים דרך אותו מקום. חלק האזור המגודר הוא באמת רשות היחיד גמורה — רק בגלל שהמים זורמים הלאה, היתה החומרא שלא לעשות זאת; וההיתר הוא שברגע שהרגע הראשון הוא ברשות היחיד, זה מותר.

4. **יסוד ההיתר בכרמלית:** כל הכרמלית היא מדרבנן, ובצורך מעשי כזה (שאיבת מים) חכמים הקילו שאם מקום השאיבה הוא רשות היחיד, לא אכפת לנו שהמים מגיעים מכרמלית או הולכים אחר כך חזרה לכרמלית.

ספינה בכרמלית — שאיבת מים מים

דברי הרמב"ם: לא ימלא מן הספינה מים מן הים, אלא אם כן עשה מקום ארבעה על ארבעה יוצא מן הספינה על הים.

פשט

דברי הרמב"ם: קורא ספר בכרמלית ונתגלגל מקצת הספר לרשות הרבים ומקצתו בידו — אם נתגלגל לתוך ארבע אמות, גוללו אצלו. חוץ לארבע אמות — הופכו על הכתב.

פשט

מי שקורא מגילה (גליל) בכרמלית, וחלק התגלגל לרשות הרבים. אם זה בתוך ד' אמות — מותר לגלול אותו חזרה. אם זה רחוק יותר מד' אמות — הופכים אותו על הכתב (שהכתב יהיה מכוסה).

חידושים והסברות

1. **מדוע מותר בכלל לגלול חזרה?** כי כל עוד הוא מחזיק את הקצה, לא היתה הנחה ברשות הרבים, וזו לא עקירה-הנחה מלאה. זה נתגלגל, שפטור.
2. **גזירה שמא יתקן המיטה ויעבירונו ד' אמות:** כשזה חוץ לד' אמות, חכמים לא התירו למשוך חזרה, כי חוששים שזה ייפול מידו, ואז הוא יצטרך לשאת אותו ד' אמות ברשות הרבים — שזה איסור דאורייתא.
3. **"הופכו על הכתב"** — **כבוד הספר:** ההיתר להשאיר אותו מונח ברשות הרבים הוא רק כשהופכים אותו שהכתב לא יהיה גלוי — זה כבוד לספר.
4. **[דיגרסיה: כבוד הכתב לעומת כבוד הספר]** בשולחן ערוך יורה דעה כתוב שאסור להפוך ספר תורה (על הפנים), אלא צריך לכסות אותו. זה לכאורה סותר את ההלכה שלנו שבה הופכים אותו. **התירוץ:** העיקר כבוד הוא לכתב (המילים), לא לכריכה. ברגע שהכתב מכוסה, זה כבר בסדר. כאן אי אפשר להביא בד לכסות, אז ההיפוך הוא עצה מעשית.

קורא בספר ברשות היחיד ונתגלגל לרשות הרבים

פשט

כשמי שקורא ברשות היחיד וזה נתגלגל לרשות הרבים — זה מצב חמור יותר כי זה איסור דאורייתא (רשות היחיד לרשות הרבים).

חידושים

1. **אם נח על הקרקע של רשות הרבים:** אם זה כבר הגיע לקרקע של רשות הרבים, אסור למשוך אותו חזרה — אפילו פחות מד' אמות — כי זו כבר הנחה ברשות הרבים, ולמשוך חזרה יהיה הוצאה מרשות הרבים לרשות היחיד (דאורייתא).
2. **אם לא נח, אלא תלוי באויר רשות הרבים:** אם זה עדיין תלוי באויר של רשות הרבים (לא נח על הקרקע), אז **גוללו אצלו** — מותר לגלול אותו חזרה. כל עוד זה לא נח, אין הנחה, ומותר למשוך חזרה.
3. **שאלה על שלושה טפחים (לבוד):** האם אם הספר תלוי בתוך ג' טפחים מהקרקע, נאמר לבוד (כאילו זה מונח על הקרקע). **הגור אריה** אומר שתוך ג' טפחים זה באמת אסור בגלל לבוד. אבל **הרמב"ם לא אומר זאת** — הרמב"ם סובר שזה לא נקרא לבוד בהקשר הזה.
4. **מדוע החילוק בין נח ולא נח? שני מהלכים:** (1) כי בלי הנחה אין גמר מלאכה; (2) מעשית — כשזה תלוי באויר פחות סביר שזה ייפול מידו.

האם ההיתר הוא רק בכתבי הקודש

חידושים

- **הרמב"ם** כותב סתם "ספר" — לא דווקא ספר קודש. זה יכול לומר שההיתר חל גם על ספר רגיל, כי יש הפסד (הוא לא רוצה להפסיד את ספרו).
- **הרמ"א** אומר שזה דווקא כתבי הקודש.
- אבל יש דעות שאפילו ספר רגיל גם נכלל (בגלל הפסד).

המעביר קוץ ברשות הרבים ובכרמלית

דברי הרמב"ם: המעביר קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים — מעביר ברשות הרבים פחות פחות מד' אמות, ובכרמלית מוליכו כדרכו אפילו מאה

לרשות הרבים. הצד להקל הוא שהצינורות הם רשות היחיד, או עד שזה מגיע החוצה זה עובר דרך עוד הרבה רשויות היחיד.

ימות החמה לעומת ימות הגשמים

פשט

בימות הגשמים מותר לשפוך, כי הכל מלא מים ואף אחד לא יאמר "האדם משתמש במים שבאים מרשות היחיד." אבל בימות החמה: אם העיקול מחזיק סאתים — מותר; אם פחות מסאתים — אסור לגמרי לשפוך.

חידושים

1. **בפחות מסאתים בימות החמה** זו חומרא גדולה — אסור בכלל לשפוך. היסוד הוא **מראית עין:** כשלא יורד גשם, רואים בבידור שהאדם שופך מים לרשות הרבים.
2. **"ימות הגשמים" פירושו חורף** — בימים הישנים כל החורף הרחוב היה מלוכלך ומלא מים, אפילו כשלא ממש ירד גשם. הרמב"ם אומר "מפני שרבו עוברי דרכים ואין להם מקום לעבור."
3. **טעם הרמב"ם לימות הגשמים:** "אדם רוצה שיבואו המים במקומן" — הוא בכלל לא מחפש שזה יצא לרשות הרבים. זה קצת שונה מהפשט הפשוט שאף אחד לא רואה שזה בא מרשות היחיד.

ביב וצינור

דברי הרמב"ם: ביב (צינור תת-קרקעי/תעלה) ששופכים לתוכו מים והוא זורם מתחת לקרקע ויוצא לרשות הרבים; צינור (צינור על הקיר) ששופכים לתוכו והוא זורם על הקיר לרשות הרבים — אפילו אם הקיר או הדרך ארוכים מאה אמה, הואיל ואינו שופך אלא על פי הביב/צינור והמים יוצאים מכחו לרשות הרבים — זה אסור.

פשט

ביב הוא צינור/מערכת תת-קרקעית מתחת לבית; צינור הוא על קירות הבית. אפילו אם הדרך ארוכה, הואיל והמים יוצאים מכוחו — אסור.

חידושים

1. **קושיא:** מה משנה אם שופכים לתוך הבור או ליד הבור? הרואה רואה בסופו של דבר שהאדם שופך וזה יוצא לרשות הרבים! **תירוץ:** זה היכר — כששופכים ליד הבור (לא ישירות לתוכו), זה נראה אחרת.
2. בימות הגשמים מותר לשפוך אפילו דרך ביב/צינור, כי לא רואים שזה בא מרשות היחיד.

כחו בכרמלית — החידוש הגדול

דברי הרמב"ם: אם המים מגיעים לכרמלית (לא רשות הרבים), מותר אפילו מי השופכין — שלא גזרו על כחו בכרמלית.

פשט

ברשות הרבים אסרו אפילו מכוחו (כששופכים ברשות היחיד וזה זורם מכוחו לרשות הרבים). אבל בכרמלית — שהיא עצמה רק דרבנן — חז"ל לא הוסיפו עוד גזירה על מכוחו.

חידושים

1. **יסוד:** מכוחו הוא איסור דרבנן (כי לא נושאים ממש בדידים). על דרבנן (כרמלית) לא עשו עוד דרבנן (מכוחו).
2. **נפקא מינה מעשית** — **ספינה:** מי שנוסע בספינה (רשות היחיד) על ים (כרמלית) — מותר לו לשפוך מים **על דופן הספינה** (קיר הספינה), ומשם זה זורם לתוך הים. זה מכוחו לכרמלית, שמותר. אבל **לשפוך ישירות לים** היה אומר לשאת מרשות היחיד לכרמלית, שאסור.

קורא בספר בכרמלית ונתגלגל לרשות הרבים

אמה.

פשט

מותר להסיר קוץ/שכב מרשות הרבים כדי שאנשים לא ייפגעו. ברשות הרבים — רק פחות פחות מד' אמות; בכרמלית — מותר לשאת כרגיל אפילו מאה אמה.

חידושים

1. זו כבר הפעם השלישית שהרמב"ם מביא את הלכת הקוץ בהלכות שבת. החידוש העיקרי כאן הוא להדגיש את הקולא בכרמלית.
2. לפי הרמב"ם זו גם מלאכה שאינה צריכה לגופה, שלפי הרמב"ם לא עוזר (הוא חייב מדאורייתא). בכל זאת התירו בכרמלית מפני צורך הרבים.
3. התוספות אומר שפחות פחות מד' אמות מותר רק במקום צורך, אבל הרמב"ם אומר שד' אמות בבת אחת מותר בכלל, לא רק במקום צורך.

מת שהסריח

דברי הרמב"ם: מת שהסריח ונתבזה יותר מדאי ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו — מוציאין אותו אפילו לכרמלית.

פשט

מת שמסריח כל כך עד שהשכנים לא יכולים לסבול — מותר להוציא אותו אפילו לכרמלית.

חידושים

1. כבוד המת או כבוד השכנים? זה לא קשור למת (למתים חפשי), אלא זה כבוד/נוחות לשכנים. אולי מדובר גם על נבילה (בעל חי מת) או אפילו גוי שאין בו דין כבוד המת.
2. הרמב"ם כתב שני התנאים: (א) נתבזה יותר מדאי, (ב) ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו. זה משמע שצריך שניהם — ביזיון למת וגם סירחון לשכנים. אם מת מונח בחוץ ומסריח אבל אף אחד לא עומד שם — אסור לשאת אותו לכרמלית.
3. מת הוא גם מוקצה, שזה איסור אחר. ר' בנימין שלמה המבורגר (ויזל הולנד) עומד על זה איפשהו מאוחר יותר, אולי בפרק כ"ג על מוקצה. כאן בהלכה שלנו כתוב רק שבכרמלית מותר בכלל, אבל בעיית המוקצה לא נוגעת כאן.

היורד לרחוץ בים — להתנגב לפני היציאה

דברי הרמב"ם: היורד לרחוץ בים, כשיעלה ינגב עצמו יפה קודם שיצא מן הים, שמא יעביר מים שעליו ארבע אמות בכרמלית.

פשט

מי שיורד להתרחץ בים, כשהוא עולה ינגב את עצמו היטב לפני שיוצא מהים, כדי שלא ישא מים ד' אמות בכרמלית (האזור סביב הים הוא כרמלית).

חידושים

1. איך הוא מנגב את עצמו אם הוא לא יכול לקחת מגבת? הוא צריך להתז/לנער את המים מעליו.
2. זה דבר שאינו מתכוין — אדם הולך והוא לא מתכוון לשאת מים! זו גזירה מדרבנן/חומרא, והרמב"ם אומר זאת בלשון "שמא יעביר" — זה חשש.
3. כשיורד גשם, גם אסור ללכת ברחוב? לא — שם האדם לא מכניס את המים על עצמו בכוונה.

4. נפקא מינה מעשית: יהודים יראי שמים ההולכים למקווה בשבת, נשארים מים בזקן (כי הם חוששים מסחיטה), ואז יש להם בעיה של נשיאת מים ד' אמות ברשות הרבים. זו חומרא גדולה — שהמעט מים בזקן יחשב כהוצאה.

5. הלשון "כשיעלה": זה משמע שהוא כבר בתהליך של יציאה. כל עוד הוא במים, זה כמו טמינה במים — המים עליו בטלים לים. רק כשהוא יוצא זה נעשה חפצא נפרד של מים שהוא נושא.

6. על רחיצה בשבת בכלל: כאן מדובר באופן שמותר להתרחץ — למשל לטבילה/מקווה. בים (מים קרים) מותר מעיקר הדין, אבל שחייה אסורה (גזירה שמא יעשה חבית של שייטין). הרמב"ם אומר "לרחוץ" — לא לשחות. כמה אחרונים לא נוהגים להתרחץ בים בשבת.

עד כאן פרק ט"ז מהלכות שבת.

תמלול מלא

רמב"ם הלכות שבת פרק ט"ו — גזירות שונות על הוצאה

הקדמה לפרק

בוקר טוב, אנחנו לומדים רמב"ם, ספר זמנים, הלכות שבת, פרק ט"ו, הפרק החמישה עשר של הלכות שבת. ועם זה אנחנו הולכים לסיים, כשנסיים את הפרק הזה, סיימנו חצי הלכות שבת. כן, נכון, הלכות שבת הם שלושים.

לפני שאנחנו הולכים ללמוד, צריכים אנחנו הכל עם הכרת הטוב ועם החיזוק להמשיך את השיעור שלנו, צריכים אנחנו להוציא לשבח ברכה לראש משביר, בעל הקמח שעושה שהתורה תוכל להימשך, ידידנו הנגיד ר' יואל הלוי וועצבערגער, שתומך בשיעור שלנו. ויהי רצון מלפניך וכן יעשה, מי שרוצה להיות שותף בתמיכה בשיעור הזה ובשיעורי תורה אחרים של ידידי הרב ר' יצחק, שימצא דרך איך לבצע זאת.

טוב מאוד. וגם אלה שלומדים לבד, ומי שיש לו קושיות על השיעור שלנו, או חושב שלמדנו לא נכון, שישלח להערות גרופ. אפשר לשאול קושיות, סתם ככה מגיעים שם לאחדות. וגם את מניינם וכן יעשה ליהודים שעושים כבר כך.

דיגרסיה: מדוע למלאכת הוצאה יש כל כך הרבה אריכות?

טוב מאוד. אנחנו נמצאים באמצע הענין של יציאת שבת. החלק מבין כל ל"ט מלאכות, המלאכה של מוציא בשבת, לשאת ברשות הרבים או ד' אמות, יש לה את האריכות הרבה ביותר בהלכות שבת. וברור, כבר היו לנו כמה פעמים מהלכים מסוימים להסביר למה יציאה היא האריכות הגדולה. למרות שיציאה היא מלאכה גרועה, מלאכה חלשה יותר, אולי זה דבר שקורה יותר לעתים קרובות, או אולי זה דבר שיש בו יותר ספיקות.

לכאורה, אתה אומר שכשאתה חופר בקרקע, אתה לא חופר, אבל לשאת זה משהו שאנשים הולכים ותמיד מחזיקים בידיים דברים. כן, רואים שמוקצה הוא גם בגלל הוצאה. רואים שהוצאה צריכה להיות האריכות הרבה ביותר.

אני מתכוון כי זה יותר, יותר על פי קבלה. לא על פי קבלה, זה יותר מפורש. החכמים אוהבים מה שיותר מפורש. לדבר על קו ולחרוש באדמה, הרבנן חכמים בכלל, הרי כתוב "מרגלא בפומיה דרבנן" של אביי ורבא. אני ברי וחברי ברי, אני מלאכתי בעיר והוא מלאכתי בשדה. חכם הוא מי שיושב בעיר, העובד עובד בשדה. כנראה שואל פעם שאלה, הוא שואל לרב, הוא הרי בשדה שלו. יעקב איש תם יושב אהלים. הוא שואל פעם שאלה, אבל הדברים שהחכמים עוסקים בהם הם דברים עירוניים. אז הוצאה היא בעצם כמעט המלאכה היחידה. אני מתכוון, בישול, בישול עושה אישה. אבל הוצאה, זה הדבר שהחכמים עושים, שעושים בעיר. עסקים, אולי אפשר

עומד ברשות היחיד, אפשר גם לעשות להיפך, להיות עומד ברשות היחיד **ומטלטל ברשות הרבים**, פירושו בסך הכל ד' אמות. כמו שהוא אומר, **ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות**. ובלבד, ברשות היחיד, הוא כבר אומר רשות היחיד כולו. ברשות היחיד מותר יותר מד' אמות, אבל מטלטלים ברשות הרבים ובלבד שלא יוציא חוץ לד' אמות.

טוב מאוד. זה לפי שיטת הרמב"ם שלומד שד' אמות ברשות הרבים מותר לכתחילה, לא כמו הרב שאמר שרק באופנים מסוימים מותר. נכון? נכון. טוב מאוד.

ואם הוציא – פטור

ואם הוציא, אם הוא כן עמד ברשות היחיד והוא הוציא ד' אמות ברשות הרבים, **פטור**. רק הוא שרוי בשב ואל תעשה. כדי להתחייב חטאת או עונש, צריך להיות שהוא ממש ישא ד' אמות ברשות הרבים כשהוא גם ברשות הרבים. אבל הוא ברשות אחרת, נראה שהרשות האחרת לוקחים לחומרא למעשה, אבל על להתחייב הוא הרי ברשות אחרת.

דיון: סתירה במהלך – קולא ותומרא

וכן, זה קצת מעניין, כי אם אתה אומר מטלטל ברשות היחיד כולה, הרי פשט שאתה אומר שמסתכלים רק איפה הדבר נמצא. אם כך היה צריך להיות גם חייב. כן? מה פירוש שמקילים בענין. הייתי רוצה לומר שאם פטור מחטאת, הרי פשט שמסתכלים גם על האדם, שיהיה גם חשש לא להתיר לטלטל ברשות היחיד כולה. יש כאן קולא.

אין סתירה, כי קודם כל, זו לא סתירה ממלאכת הוצאה. כשאתה הולך עם מלאכה, שאתה עומד במקום החפץ שבו אתה עושה עקירה, כך זה נורמלי. זה לא כמו שינוי, משהו קנס מדרבנן, אבל זו לא הדרך הנורמלית של הוצאה. זה דומה לכך שהתורה לא דיברה על מגפה או אחד מסוג הדברים האלה, זה דרך שולחן ערוך, משהו דומה כזה.

פושט ידו ופותח ונועל

כן, **ועומד אדם ברשות היחיד, ופושט ברשות הרבים**. הוא יכול לפתוח את הדלת, הוא יכול לקחת מפתח ולהוציא אותו מאיפה שהוא עומד ברשות היחיד. מה אני מחזיק? מה הפתיחה? המפתח כבר שוכב שם. מה החידוש של פותח? לפתוח דלת מותר בכל מקום, מה יש בזה חידוש?

זה החידוש. החידוש הוא שהוא נושא קצת, או פותח דלת. מה הוא נושא? הוא לא נושא כלום, הוא פותח דלת. כי אתה יכול לחשוב שצריך לגזור, כי אולי יראו בפנים מה החכמים גזרו. זה החידוש, זה מותר. זה דברים שלגמרי מותרים.

דיון: מה ההווה אמינא?

זה היה הגיוני מאוד, תחשוב, לאדם יש חנות או משהו, דבר סגור, שוכב ברשות אחרת. יש לו מפתח בדלת, נניח, או המפתח שוכב ליד זה. הוא לוקח את המפתח משם והוא פותח. אבל הוא פותח כדי להרים, הנורמלי לוקח את המפתח ושם אותו בכיס. יש כאן איזה חפץ שנקרא מפתח שמוזן. הרמב"ם לא אומר את זה. הוא לא אומר שהוא לא מזיז את המפתח, הוא משאיר את זה. זה בטוח אסור. נניח הוא מזיז את המפתח, הוא לא מזיז מרשות לרשות. נכון, נכון. אבל יש כאן איזה מפתח, לא מדברים סתם על פתיחת דלת. הרמב"ם לא אומר כלום על מפתח, אפילו בלי מפתח.

מה ההווה אמינא? מה ההווה אמינא? אין כאן שום נשיאה בכלל. בהווה אמינא היא גזירת חכמים, נניח ברור. יש אופן שלא עושים, וזה בכלל לא שייך לפתיחה. דווקא לכן זה מותר, אבל דברים אחרים אסורים.

כן, אבל כל הדברים האחרים מדברים על נשיאה. הפתיחה בכלל אין בה נשיאה. מדברים על כל האופנים שאין בהם איסור נשיאה. לא איסור נשיאה, אבל מדברים על נשיאה, מטלטלים דבר. כאן הוא בכלל לא מדבר על טלטול, כאן הוא מדבר על פתיחת דלת. מותר לפתוח דלת בשבת? הייתי רוצה להבין, מותר לפתוח דלת בשבת מרשות אחרת? למה יהיה חילוק? הוא לא נושא כלום. תראה הלאה, במקרה האחר הוא גם לא נושא כלום. זו לא השאלה.

לומר שעסקים קשורים להוצאה. אבל על כל פנים, חברים, זה לא ממש מסתדר, כי ברור שייך גם באכילה, וקוצר שייך גם בסירוק השיער.

אני מתכוון לומר, דברים יומיומיים שנוגעים ל"ט מלאכות. אולי העיקר של קוצר הוא כשעומדים וקוצרים את השיבולים. אבל חז"ל אומרים ברור, שמי שתולש שתי שערות, או אפילו אחת, כשזו מלאכת גוזז. כן, בקיצור, לא כל כך ברור למה דווקא הוצאה צריכה כל כך לבלוט. זה יותר למדני. החכמים אהבו יותר הלכות למדניות.

כתוב שזה חמור, כי תוספות מדבר על זה, למה המסכת מתחילה ביציאות השבת? כן, כי זו מלאכה גרועה, צריך להרחיק. מה שיותר מעניין, גרועה פירושה גרועה בגשמיות, זה יותר... אבל ברוחניות זה טוב יותר, כי זה פחות פיזי, זה יותר מחשבה. כמעט כל... כל המלאכות הן בלבת מחשבת אסרה תורה, אבל משהו עושים. בהוצאה זה כמעט רק המחשבה. כן, מזיזים משהו מרשות לרשות. ואיך רואים מהי הרשות? הרשות היא לא דבר שאפשר לראות. איך לא לשים, איך לא לתפוס. לא, הרשות היא דבר רוחני. רשות היא דבר רוחני. ראית פעם רשות הרבים? לא יכול לראות. זה תלוי בכל כך הרבה חילוקים עדינים.

עכשיו מדברים אבל כן קצת על דברים מעשיים. דברים מסוימים נראים כן, זה מעשי. זה דווקא גם מעניין לראות, אפילו הפשיטו את המילה רשות הרבים, רשות היחיד.

אוקיי, עכשיו כתוב שהם לקחו רשות הרבים, רשות היחיד, והם אמרו שאין לזה קשר לשימוש או לרשות למי זה שייך. יש לזה קשר לאיך המבנה נראה בדרך כלל, כמה גבוה, כמה גדול זה. הם עשו הכל למידות. כן, הייתי יכול לחשוב שרשות הרבים הוא מקום ששייך לרבים. וזה שייך לראשון ברמב"ם וזה בכלל לא נוגע.

הלכה א': עומד ברשות אחת ומטלטל ברשות אחרת

לשון הרמב"ם

אוקיי, אומר הרמב"ם הקדוש, כן, הלכה א'. אנחנו לומדים בעצם על ארבע ההלכות הראשונות, יש רשימה שמדברת על זה, למי האדם שנושא, או שהוא מוציא - למה קוראים לזה נושא את המלאכה? המלאכה היא לא נושא, המלאכה היא להוציא או להכניס.

עקירה והנחה, כן. לא נושא. הוצאה פירושה להוציא, לא לשאת. נושא זה יותר העברה. ד' אמות ברשות הרבים זה כבר נושא, לא שם המילה נושא. קצת, גם, העברה פירושה להעביר. נושא זה כמו משא, לא? נושא. אין מלאכת נשיאה.

בכל אופן, הולכים לדבר על נשיאה. כשהאדם עושה את הפעולה לא נמצא באותה רשות... לא, כשאדם עומד בין שתי רשויות. בעצם כבר למדנו את זה קצת, אני מתכוון כבר למדנו את זה בסוף הפרק הקודם, אבל אנחנו הולכים ללמוד כאן, ובעצם עם זה מתחילה מסכת שבת. מסכת שבת מתחילה עם אחד עומד מצד החלון, ואחד עומד מצד החלון, ויש חצי עקירה, חצי הנחה, סוג הדברים האלה.

אז, אומר הרמב"ם כך: **עומד ברשות הרבים**, אדם יכול לעמוד ברשות הרבים, למשל הוא עומד ברשות הרבים ממש ליד חלון פתוח של רשות היחיד, למה? **ומטלטל ברשות היחיד כולו**, הוא יכול לטלטל ברשות היחיד. סתם כך, לא מסתכלים איפה האדם נמצא, אלא מסתכלים איפה הטלטול קורה. הדבר מטלטל ברשות היחיד.

חידוש: זה אפילו מותר לכתחילה

החידוש הוא שזה אפילו מותר. לכאורה הייתי אומר, כן, הוא יכול להיכנס כמו ראשו ורובו נכנסים לתוכה, יש חשש שהוא לא יכנס. הייתי אומר שצריך לחשוב כך. נראה בהלכה הבאה שכן יש לנו כן. נראה שהיה דווקא החכם לדרך כזו, כי יש חשש שהוא ילך להכניס למי שהוא. אבל סתם לטלטל מותר. אם הוא זוכר, וכשאין את החשש, מותר.

להיפך: עומד ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים

שיטת רבי מאיר

אין כאן טלית. הרי יש כאן חתיכה שאולי הדרך הנורמלית היא שהאדם שם את המפתח בכיס, אני לא יודע, משהו כזה זה. אבל בכל אופן, זה מותר, אז זה לא משנה להסביר מה ההיתר, זה רק היתר. טוב מאוד.

הלכה: בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים**דובר 1:**

הלאה, **בהמה שעומדת בחוץ וראשה בפנים**, בהמה שעומדת בחוץ מהרשות, וראשה תקוע בפנים ברשות היחיד, **אסור להאכילה**, מותר לתת לה לאכול. **אבל גמל**, אבל גמל זה כך, **עד שיכניס רוב גופו בפנים**, **הואיל וצוארו ארוך**, גמל שיש לו צוואר ארוך, אסור לתת לו לאכול כשהוא בחוץ וראשו בפנים.

למה? כי מאימתי שהוא בולע עד שזה מגיע לבטן שלו זה עובר ד' אמות? לא, לא, מחזיקים עכשיו בחוששין. אז שאר ההלכה היא, הוא ילך להרים איתו, הוא לא יעשה את זה. כי הגמל הזיז אותו קצת, ואתה הושטת את ידך אליו, זו המילה.

כן, או שהגמל ילך להוציא את זה. לא, אין בעיה שהגמל יוציא את זה. מה ההיתר? הוא עושה... כן, הוא מביא כאן לשון הרמב"ם כזה, יש חשש שהוא ימשך אחרי הצוואר הארוך של הגמל.

זה לא כמו בהמה רגילה, אם הבהמה הולכת להזיז, אתה תופס שאתה עכשיו יוצא מרשות הרבים. אבל כאן יש צוואר ארוך, יש חשש שהאדם ייצא אל הגמל. כי הוא תוקע עכשיו, בואו נחשוב, הוא עומד כאן והוא תוקע לתוך הפה שלו. הגמל עומד רחוק ויש לו צוואר ארוך. אם הוא תוקע רק קצת יותר את ידו, הוא עובר על הוצאה מרשות לרשות.

תרגום לעברית

אז בהמה נשאת, אבל גמל יכול להתהפך בשנייה, משהו כזה. כן. אוקיי. עכשיו אפשר ללמוד מזה שאסור לעשות הוצאה לרשות אחרת מדרבנו, וגמרא מפורשת בעירובין.

הלכה: לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים**דובר 1:**

לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים. לפי הכלל שמותר להחזיק את הידיים בפנים ברשות האחרת ואסור להחזיק את החפץ, היה אדם חושב שמותר גם לשתות בדרך זו. אבל אסור. אסור לעמוד ברשות אחת ולהכניס את הראש ולשתות, או להיפך, **עומד ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד**.

אלא אם כן הכניס ראשו ורובו למקום ששותה, רק אם הוא שם ראשו ורובו. והוא מסביר, **מדובר במים משלושה טפחים סמוך לקרקע**, רק אם הוא שותה בכלים יפים, או, יש את הלשון "נאים", הוא לא מתכוון דווקא נאים, הוא מתכוון למשהו שיש חשש שיחשבו שהאדם הולך לקחת אותו אחר כך, שצריך לעניין מה שהוא הולך לרצות. **גזירה שמא יוציאם**, אחרי השתייה הוא ילך ויקח איתו את הכלי ויקח אותו לעצמו, והוא עומד הרי ברשות האחרת.

אבל אם היו כלים שאינם נאים, אם הם כלים שהוא הולך להשאיר שם על המים, הם כלים שהוא לא צריך, **או שהיו המים בכרמלית**, או אם ה... זה לא מקרה של רשות היחיד ורשות הרבים, זה רק ממה שיש איסור לא לעבור זה טוב, לא יעברו מדאורייתא, אלא זה רשות היחיד או רשות הרבים לכרמלית, שאפילו במקרה של נמשך ולקחת הכלי עמו זה יהיה רק דרבנו, אז לא צריך לחשוש, לא עושים גזירה לגזירה. **אפילו שהכלים נאים**, אפילו אם הם כן כלים שהם טובים שיש את החשש שהוא ירצה לקחת אותם, **מותר כן הכניס ראשו ורובו**, מותר כן להכניס את הראש אפילו זה לא ראשו ורובו, **ושותה במקומו**, **אפילו שלא הכניס ראשו ורובו**.

בקיצור, במילה אחת, החכמים עשו גזירה שיהודי ששותה בכוסות יפות, או כוסות כאלה שיש חשש שהוא הולך לקחת אותם בחזרה, שלא ישתה במקום שאינו אותה רשות שבה הוא נמצא, אלא אם כן הוא ראשו ורובו שם.

וזה עוד היה כאן שיטת רבי מאיר, התנא הקדוש רבי מאיר סבר שאסור. בואו נראה. אסור מה? לפתוח דלת מרשות אחרת. בדיוק כמו הבית. צריך לעמוד באותה רשות שפותחים את הדלת. כי כל פעם שאדם עומד ברחוב והוא פותח את הדלת של בית, בדיוק, מותר רק להישאר בבית לפי רבי מאיר. או שאתה עומד ברשות הרבים ואתה רוצה דלת להיכנס לרשות היחיד, אסור. אסור להיכנס בין שתי הרשויות לפי רבי מאיר. אוקיי, אני חושב... אני לא חושב כך. קשה לי להאמין כך. צריך לראות על מה מדברים. צריך לראות... כן, איזה מפתח בקיר. המכון לא למד את הסוגיא, איך אני יכול להגיד לו? לא נושאים את המפתח.

פרק טו: גזירות שונות על הוצאה — עומד ברשות אחת ומטלטל ברשות אחרת**הלכה: פתיחת דלת בשבת****דובר 1:**

מדברים על נשיאה, לטלטל דבר. כאן הוא בכלל לא מדבר על טלטול, כאן הוא מדבר על פתיחת דלת. מותר לפתוח דלת בשבת.

הייתי מבין שמותר לפתוח דלת בשבת מרשות אחרת. למה לא אפילו לפתוח דלת מרשות אחרת? מה החילוק? הוא לא נושא כלום. תראה הלאה, במקרה האחר הוא גם לא נושא כלום.

זו לא השאלה, זו לא אחרי מה שהיה שיטת רבי מאיר, התנא הקדוש רבי מאיר סבר שאסור. בואו נראה, אסור מה? לפתוח דלת מרשות אחרת. בדיוק כמו ההיתר, צריך לעמוד באותה רשות שפותחים את הדלת. כי כל פעם שאדם עומד ברחוב ופותח את הדלת של בית, שיישארו רק בבית לפי רבי מאיר, וכל האנשים יישארו בבית.

מה זה? כך הוא אומר? אם יש רשות הרבים ויש דלת להיכנס, שלא יפתח, אסור להיכנס בין שתי הרשויות, לפי רבי מאיר אתה אומר? אוקיי, אני לא חושב כך, קשה לי להאמין כך.

החידוש עם המפתח**דובר 1:**

צריך לראות מה מדברים, כשרואים כן איזה מפתח בקיר, לא למדתי שלא נושאים את המפתח, אין חילוק. לא נשיאה, אבל איזה... כמו שיש מקום שיש איזה חשש, משהו מטלטל כאן.

טוב מאוד, אפשר לפתוח דלת. אף אחד לא חשב שלפתוח דלת פירושו שנושאים דלת. כמו מה? כמו מה אתה אומר? דלת ששוכבת על צירים, כן? הוא בכלל לא אמר כלום על נשיאת הדלת. לא אמרתי לך כלום, רק אמרתי מה שמותר כן. אין בעיה, אתה מחפש כל מה שאסור, אבל הרמב"ם אומר שמותר כן, אז זה לא נכון.

אמרתי לך את החידוש הגדול, שמותר לשאת כי אנחנו רשות היחיד, אם היד שלך ברשות הרבים, שם מותר. אבל מה החידוש? הוא מדבר משהו על מפתח. אוקיי, למה הוא מדבר על מפתח? אבל זה רק שהמפתח כבר שוכב בדלת, או שוכב ליד הדלת, אין חילוק. הוא לא נושא את המפתח לשום מקום, זה החידוש.

החידוש הוא כי אתה יכול לחשוב שצדיקים אחרים גזרו, הוא ילך לשאת את המפתח, הוא ילך לקחת אותו בחזרה. התירוץ הוא שהוא לא ילך.

יש משהו להוסיף, שיש חשש על המפתח. שכשיש מפתח בדלת, יש שיטה שאולי צריך לחשוש שהוא ילך לכבוד לטלטל את המפתח. אוקיי, כן. וכאן הוא לא רואה את עצמו מטלטל ברשות הרבים כש... כשהוא פותח, כי הוא הרי עדיין בחוץ. כן, הוא רוצה לפתוח את הדלת.

אז אם היה מחזיק את המפתח ביד, לא היה מותר. אז כי המפתח שוכב בדלת, מותר. אם היה מביא את ה... כן, אבל כאן זה לא כמו בשעת היחיד במיטה בשעת הרבים, כי... כן? אני יודע איך זה עם טלית, בכלל. עם טלית צריך להיות דלת פתוחה שהיד שלו כבר תהיה בפנים. אני מתכוון כך.

הערה: החשש נוצר עם השתייה**דובר 1:**

לא, הוא מניח את עצמו ליד הקיר, זה נוטף לתוכו. אתה צריך להיות בסיס שעליו המים יזרמו פנימה. המים זורמים לתוכו למשהו. זה זורם על רשות היחיד, נראה כאילו אתה לוקח מרשות היחיד. כתוב הרי שזה נראה.

אבל הרמב"ם אומר כאן, למה הוא לא חייב? מפני שאינן נחים. כלומר, אם זה היה כן נח כן, היה חייב. אבל אני לא רואה איך הוא היה חייב. הוא הרי לא נכנס לרשות היחיד, האדם עומד הרי לגמרי ברשות הרבים, האדם.

דובר 2:

אבל הוא לוקח את זה אחר כך אליו. הוא עומד ברשות הרבים, חושב מהצינור, כן? לצינור יש מים, כשזה היה נח, והוא הולך והוא ממלא את ידו במים מהצינור והוא שותה את זה שם שהוא נמצא, הוא לא היה צריך ללכת מים.

דובר 1:

אה, זה כבר תפס אותך. "לא נח" אומר אותו דבר כמו שזה בא מעצמו. הוא עושה רק את ההנחה, הוא לא עושה את העקירה. אם זה היה נח היה צריך לעשות עקירה בשעת היחוד. אבל דווקא כי זה לא נח לא צריך, כי זה יכול ככה.

דיון בהלכות שבת: צינור, קיר של רשות היחיד, וזיו שלפני החלון**המעשה של צינור והשאלה של עקירה****דובר 1:**

הוא עומד ברשות הרבים, הוא נוגע בצינור, כן, לצינור יש מים, כשזה היה נח, והוא הולך, והוא ממלא את ידו במים מהצינור, והוא שותה את זה שם.

אה, אבל אה, אין לזה שום קשר. לא נח אומר אותו דבר כמו שזה בא מעצמו. הוא עושה רק אז הנחה, הוא לא עושה שום עקירה. אם זה היה נח, היה צריך לעשות עקירה ברשות היחיד. אבל דווקא כי זה לא נח, לא צריך.

דובר 2:

לא, כי יכול להיות שאם הוא לוקח את זה בכלי, זה עדיין אומר עקירה. המים זורמים, אבל ברגע שהוא לוקח את זה מהזרימה, זה אומר עקירה.

דובר 1:

אני לא מדבר עכשיו, אני מדבר דבר פשוט, האדם מעולם לא היה ברשות היחיד. לא הוא, לא ידו, אף אחד לא ברשות היחיד. המעשה שלו אומר, הוא לקח מים מרשות היחיד. אתה לא לקחת, זה בא מעצמו.

דובר 2:

מה זאת אומרת הוא לוקח בכלי? הוא עומד, והנה הכלי שלו, והנה ידו, והוא לוקח את המים והוא שותה אותם. אבל הוא לוקח אותם מרשות הרבים.

דובר 1:

הוא לא לוקח אותם מרשות הרבים, הוא לוקח אותם מרשות היחיד, שזורם על הקיר.

דובר 2:

לא היית מספיק, אבל הוא לוקח את זה בחזרה.

דובר 1:

אני מדבר פשוט, מה ההבדל? למה הוא לא יעשה את העקירה כשהוא לוקח את המים? את העקירה הוא עושה כבר ברשות הרבים. הוא לגמרי ברשות הרבים. את העקירה הוא עושה כשהוא תופס את ידו ליד הקיר של רשות היחיד. ידו גבוהה מהקיר, או ברשות הרבים כבר.

דיון: סטטוס של קיר של רשות היחיד**דובר 2:**

כשמישהו לוקח משהו מקיר, זה שאלת קודם, למישהו יש כלי על קיר. הוא הולך על הקיר, משהו נופל מהקיר, ואני תופס את זה אחר כך. כן, זה נלקח מקיר.

דובר 1:

מעניין שבהתחלה כשהוא אמר "מטלטלין ברשות האחרת", הוא לא אמר "מטלטלין להוציא חפץ". אין שום חשש לחשוש. נראה שהחשש נוצר עם השתייה. זה איזה מקרה של שתייה. הוא היה יכול פשוט להגיד מקרה חדש של שתייה. הוא אומר, זה עם החזקה ברשות האחרת זה כשכטוח שהוא הולך אחר כך לשכוח ולקחת לעצמו.

כן, זה מה שכתוב כאן, אבל יש שני מקרים בגמרא, והרמב"ם לא עשה את זה למטה. יש חילוק שהרמב"ם עשה דבר כזה, אבל כמו שכתוב בערוך הוא עשה את הקינטא.

הלכה: העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר**דובר 1:**

אז, הלאה. אומר רב, העומד ברשות הרבים וקולט מן האויר, אדם שעומד ברשות הרבים והוא מחזיק איזה כלי לקבל מהאויר את המים שזורמים מהצינור. כלומר, סביב הבית יש איזה גאטר, אני יודע איך המים זורמים. או סתם ככה זורמים מים על הקיר. הוא רוצה עכשיו לתפוס את המים ולשתות.

בכלי מדברים? אין הבדל. כלומר, זה נוטף על קיר של רשות היחיד, או מהצינור של רשות היחיד, והוא עומד ברשות הרבים. אז אומרים, שאם סתם הוא עומד במקום אחד והוא לא נוגע ברשות היחיד, אז מותר. אבל אם הושיט ידו לנגוע בצינור ובכותל, ויקבל, אבל אם הוא ממש הושיט את הצינור והוא לוקח את זה ממש מהקיר, או ממש מהצינור, אסור.

מסתבר. ואם נגע, מה קורה? יש איסור דרבנן? אם נגע, אם הוא כן נגע, כלומר הוא נגע, הוא קלט את המים בנגיעה, עם ממש לגעת בקיר, אז אם היה מקום שנגע בו למעלה מעשרה, אם המקום שבו הוא נגע הוא גבוה מעשרה טפחים, ופחות משלושה סמוך לגג, פחות משלושה טפחים קרוב לגג, הרי זה אסור, זה אסור לעשות. למה? שנמצא כעוקר מן הגג, נראה כאילו הוא לוקח את המים מהגג.

אבל הוא לוקח הרי את המים מהאויר. אבל כיון שהוא נוגע, כן, זה נוטף לך המים על ה... נראה כמו עוקר מעל גג של רשות היחיד, ממילא נראה כאילו הוא לוקח מרשות היחיד, כיון שהוא עומד ברשות הרבים.

וכן, כן, זה לא אומר ממש שהוא... זה רק אסור לכתחילה, זה לא חייב. הוא הולך להסביר, כן, כן. וכן אם היה הצינור רחב ארבעה על ארבעה, או אם הצינור הוא צינור גדול יותר, יש לו ארבעה על ארבעה, בין אם הצינור בתוך עשרה, בין אם זה למעלה מעשרה, אבל כיון שזה ארבעה על ארבעה זה נעשה כמו רשות היחיד. או כרמלית. ארבעה שהוא פחות מעשרה, אם זה בעשרה זה רשות היחיד, אם זה פחות זה כרמלית.

אז גם יש כאן איסור, כי אתה לוקח מרשות היחיד או מכרמלית לרשות הרבים. ולמה אינו חייב? אבל למה אומר לנו שזה כאילו זה אומר כאילו זה היה נלקח מרשות היחיד של הבית שעליו זה נוטף, למה לא נאמר שזה אומר ממש? אומר, מפני שאין המים נחים שם. המים לא נחתו על הבית, זה לא שהמים מונחים על הבית.

כשהמים מונחים על הבית והוא לוקח אותם, הרי דיברנו שמים אנוחנו רואים כאילו כל המים מונחים על הקרקע, היינו רואים כאילו כל המים מונחים על רשות היחיד ואתה לוקח אותם. אבל זה הרי לא כך, זה הרי לא הולך ונח, המים זורמים. המים זורמים, זה לא שהמים באים מרשות היחיד, אבל זה כבר לא ברשות היחיד.

דיון: למה הוא לא חייב?**דובר 2:**

אבל אני לא מבין, הוא לא לוקח את זה בכלל. הוא לוקח את זה כן, הוא לוקח את זה בכלי, הוא לוקח את זה בפיו. אבל הוא לא לוקח את זה מרשות היחיד, הוא לוקח את זה מאחר כך. זה זורם על הקיר.

דובר 1:

לא, זה לא הקיר של רשות היחיד. חוץ מזה, הקיר של רשות היחיד הוא הרי רשות הרבים. אלה אנחנו רבנן.

חזרה לצינור: בפנים ובחוץ

דובר 1:

צינור. פשוט צינור, צינור מים. בוא נגיד הצינור הוא רשות היחיד. אחרי הצינור זה מה? אחרי הצינור, מכיוון שהמים זורמים, הוא זורם הוא כבר ברשות הרבים, הוא כבר לא מונח ברשות היחיד.

זה צינור, רבותי. השטח הוא מה? רשות היחיד, כי צינור הוא רשות היחיד. בפנים הצינור, אבל מלמעלה אמרנו שמסתבר מה, אם משהו תלוי על הצינור, אם על הצינור משהו שם משהו. לא תלוי שום דבר, זה נופל החוצה, זה כבר יצא.

אבל זה דבר בוא נגיד, לגבי זה זה לא אומר שזה מונח על הצינור, כי אם מונח איזה דבר גוש על הצינור והוא לוקח את זה מהצינור, הוא היה לוקח מרשות היחיד. כשזה בפנים, זה מעולם לא היה ברשות היחיד. אין לזה רוחב.

העיקר: נשפך למעלה

דובר 1:

אבל העיקר שנוגע לנו כאן הוא, כי כשהוא לוקח כשמהו שמונח על הצינור... ודרך אגב, ההלכה שאתה אומר עכשיו, עשית עכשיו הלכה חדשה, שמהו תלוי בתוך רשות הרבים מרשות היחיד, זה אומר ברשות היחיד. זה בבירור לא נכון. בבירור לא נכון.

אבל עכשיו זה כבר לא מונח. הוא מעולם לא לוקח שום מים שמונחים על רשות היחיד. כל המים שהוא לוקח מונחים כבר ברשות הרבים. זה לא מונח.

דובר 2:

בדיוק, זה מה שאני אומר, כי הנשפך למעלה זה כבר ברשות הרבים.

דובר 1:

אוקיי.

בלבול ותסכול

דובר 1:

או שאני מבלבל, או שאני לא מבין את ההלכה, או שההלכה לא מתכוונת לזה, כי אני לא מבין אף מילה. יש את כל ההלכה של נוגע וסמוך לשלושה, מה קשור לי כל הדברים האלה? אתה לוקח, אתה נכנס, אתה לא ברשות היחיד. זה מה שהוא אומר בחלק, ואני לא מבין. אולי זה בגלל זה דווקא רק מדרבנן, אבל הרמב"ם עושה סיבה אחרת למה זה רק מדרבנן, ואת זה אני לא מבין.

והוא מביא שיש אחרים שאומרים שזה דווקא מדאורייתא אסור בצינור. אני בבירור לא מבין. נגיעה, על מה הוא מדבר? אני בבירור לא מבין.

אתה שואל אותי, האדם מעולם לא היה ברשות היחיד, תהיה בריא. אומר, נראה... הוא אבל עוקר דבר ממה ש... הוא לא, הוא לא עושה שום דבר למים ברשות היחיד! הוא ממש קולט. אתה יודע מה זה קולט? קולט אומר אני תופס. אני לא מושך מים. בלי נגיעה היו לוקחים את זה. אפילו עם נגיעה אתה לא מושך מים. עם נגיעה זה היה אסור אם לא החידוש שהמים זורמים. היה אומר שאתה לוקח משהו שמונח על הקיר. אבל היסוד הוא, זה לא מונח על הקיר. אז ממילא זה אומר שאתה עושה... כשהוא לוקח משהו שמונח על הקיר הוא היה חייב, כי הקיר הוא רשות היחיד.

אישור: היסוד של רשות הרבים עד הקיר

דובר 2:

צריך לבדוק את זה.

דובר 1:

מה זה לבדוק? כל... כל... כל מה שבחוץ מרשות היחיד הוא רשות הרבים.

מה עולה לך? אתה צריך לקחת את זה מרשות היחיד. אין היתר כזה בעולם. הוא לקח מהקיר, משהו נפל ממנו, זה מונח על הקיר, זה נפל מהקיר. אני לא מבין על מה אתה מדבר.

האדם עומד לגמרי ברשות הרבים, לא הוא, לא ידו, מעולם לא היה ברשות היחיד. אין בעולם היתר כזה, שלא מכניסים שום דבר לרשות האחרת. אין דבר כזה. האדם מעולם לא היה ברשות היחיד. אמת?

מבין מה אני אומר? יש בית, ויש קיר. על הקיר זוחל שם שרץ, כן? והוא לוקח אותו מהקיר. האם הוא עשה עכשיו עקירה מקיר? האם הוא הכניס את ידו לרשות היחיד?

דובר 2:

לא, לא, מהקיר. הקיר הוא רשות היחיד.

דובר 1:

אבל הקיר, הקיר מבחוץ...

דובר 2:

אבל הקיר מבחוץ הוא כותל רשות היחיד, הוא רשות היחיד.

דובר 1:

שוב, הוא רק נוגע בזה, אבל הוא לא לוקח את זה משם. הוא לא לוקח מרשות הרבים.

אני אומר לך, יש צינור. אני אומר לך, יש צינור. אני אומר לך, יש צינור.

עוד ימים עם תרגום, אין הנחה. לא צריך להיות עוד ימים. נוסחאות יכולות לטעות לומר "מפני שעשה עקירה ברשות היחיד".

ביאור: למה זה לא עקירה

דובר 1:

תאר לעצמך יש צינור. זה לא עקירה, כי זה לא נח. כשזה היה נח, היה אומר עקירה. לא נכנס הנושא של נח. נכנס הנושא שהאדם לא עשה שום עקירה. הוא לא עשה שום עקירה, כי הוא לא צריך. אבל דווקא, אפילו כשהוא היה כן צריך, כשזה היה אומר נח, כשברגע שהוא לוקח את זה משם היה אומר עקירה, זה לא היה... כי הוא לא לוקח את זה משם, הוא לוקח את זה אחר כך.

דובר 2:

אני לא מבין על מה אתה מדבר. הנה רשות היחיד, הנה הוא עומד. איך הוא לוקח את המים מרשות היחיד? אמרת שזה זורם על רשות היחיד. זה זרם אתמול, מה אכפת לי מאתמול?

עכשיו, האדם, הוא לא ברשות היחיד, הוא בחוץ, כן? הנה יש צינור, כן? מאתיים צינור, נגמר הצינור, עכשיו הוא נוגע בזה, בוא כבר נגיד, אבל כאן הוא לוקח. אמת? איך הוא? איפה נגמרת רשות היחיד? הראה לי. כאן, כן? הוא לוקח מאיפה? מרשות היחיד או מרשות הרבים?

דובר 1:

אני לא מבין. מבין בכלל על מה אני שואל, או אני מבלבל? חס ושלום.

הבהרה: ההלכה של כותל רשות הרבים

דובר 2:

לא, לא למדת משהו? בוא נדבר הלכה, כן? מה קורה כשמהו דבוק על קיר של רשות היחיד, והאדם עומד ברשות הרבים, ומשהו מונח על הקיר של רשות היחיד, והוא לוקח את זה מרשות הרבים? את זה למדו בפירוש, זה כותל רשות הרבים. הצד השני של הקיר הוא רשות הרבים, לא רשות היחיד.

דובר 1:

לא, יש הרי הלכה לקחת אם זה הקיר שלו.

דובר 2:

דובר 2:

כן, אנשים כאלה.

דובר 1:

אני לא יודע. אממ, בואו ננסה להמשיך.

מסקנה: הפשט בענין**דובר 1:**

אז בכל מקרה, יכול להיות שזה הפשט, שהארץ שלנו נשאר מה שנכנס, שזה באמת ענין של הרבנים, שהם באמת נוהגים כך, אבל דווקא כי אין זו דרישה, אין זו הלכה, לא היה צריך לעשות עקירה וכבר.

הלכה ד: זיו שלפני החלון**דובר 1:**

עכשיו ככה, אנחנו צריכים ללמוד על זיו. מה פירוש זיו? זיו זה בעצם מדף כזה, חתיכה שבולטת מהקיר. מול החלון נעשה חסר, **זיו שלפני החלון יוצא בעוביו של סובב**, השאלה היא, האדם שעומד בבית, האם הוא רשאי להשתמש באדן החלון שלו, מהצד החיצוני שנמצא ברשות הרבים.

אז ככה, **אם עולה למעלה מעשרה טפחים, מותר להשתמש בה**, למה? כי לכתחילה אין אחד שולט ברשות הרבים בפנים, אלא עד עשרה טפחים. אז הפשט הוא, מאחר ומותר להשתמש בה, **כל הקומה עד עשרה טפחים, אדם ש** **בבית ליד רשות הרבים, אפילו זה בולט לתוך רשות הרבים, כל עוד זה גבוה יותר מעשרה טפחים, גבוה יותר מעשרה טפחים זה כבר לא רשות הרבים, הוא רשאי**

הלכות זיונין וגזירות שונות על הוצאה**שני זיונין זה על גבי זה**

אבל מה שאין כן למטה, האם זו יכולה להיות הלכה למעשה, אם לאדם יש משהו שבולט מהחלון שלו, אז למעלה מעשרה אין בעיה, למטה מעשרה צריך לראות, יש אופן שהוא אולי יותר מסוכן.

מדובר במקום שיש לו שני זיונין, יש שני זיונין, או אפילו שניהם למעלה מעשרה, יש בעיה, כי זיו אחד יכול להפוך לרשות שחוסמת את הבא.

אם יש בו זיו העליון, יש לפניו חלון, או על גביו, אסור להשתמש בו. למה? מפני שהיא רשות בפני עצמה.

כלומר, זיו שהוא ד' על ד' טפחים הוא רשות, כל דבר של ד' על ד' הוא רשות, אז זה לא בטל לרשות היחיד או לרשות הרבים, זה דבר פרטי, כי הוא לא רשות הרבים כי רשות הרבים אין כאן, והוא גם לא רשות היחיד. אז מה הוא? משהו חדש, זו רשות היחיד משלו. זה לא רשות היחיד כי זה לא גבוה עשרה, אין לו מחיצות, מה הוא בדיוק? משהו חדש מזור. זו רשות לעצמו משהו, אוקיי.

אבל החכמים אסרו, זה אסור מדרבנן, החכמים לא נותנים להשתמש אם יש לו, העליון יש לו ארבעה טפחים, מה שאומר שתי רשויות בפני עצמן, והתחתון יש לו רשות אחרת, זה דבר חיצוני. **ואסרו זה על זה, שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת.** יש כמו אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, אין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת.

מיד שהעליון הוא רשות בפני עצמו, והתחתון הוא רשות חיצונית, איזו רשות, אני לא יודע, אז ממילא אי אפשר לשניהם להשתמש, כי אלו שני דברים שונים.

דובר 2: כן, שניהם לא.

דובר 1: זה על זה אסרו, זה נעשה כמו, החכמים חוששים, שזה יראה כאילו משתמשים, נושאים מרשות היחיד לרשות היחיד, שבת, שבת, שבת, אין חילוק. שתי רשויות. שבת זה דבר שכל אחד נשאר ברשות אחת, לא מערבבים רשויות בשבת, זה המילה, בשבת לא מתערבבים.

דיון: למה לא לתת להשתמש באחד?

דובר 2: למה לא לומר שלפחות אפשר להשתמש באחד?

דובר 1: כי באיזה? אולי יטעו באיזה מותר להשתמש.

כן, אם זה רשות הרבים, בוודאי.

דובר 1:

כולם יודעים שרשות הרבים הולכת עד הקיר ממש. בוודאי הולכת עד הקיר ממש, זו הרי המחיצה. על מה אתה מדבר? בוודאי הולכת. אין שום ספק.

דובר 2:

לא, לא, אתה עושה ספק.

תרגום לעברית**דובר 1:**

אין בכך שום ספק. אם לאדם יש רשות היחיד, הקיר שתלוי בצד השני של הקיר נקרא הדבר ברשות הרבים לכל הדעות. אין שום שיטה שאומרת אחרת, אין שום צד אופן שהוא אחרת. בוודאי לא.

מסיבה כלשהי חשבו האנשים שאפילו זה נוגע, הוא לוקח את המים מבפנים. אני לא מביין. אני לא מביין. אני לא יודע מה לומר, אני פשוט לא מביין. אני צריך יותר בהירות בהלכה שכל קיר שבחוץ מרשות היחיד הוא אוטומטית רשות הרבים. קיר, תמיד, תמיד. איפה למדת אחרת?

משל של עמוד ברשות הרבים**דובר 1:**

למה שזה יהיה אחרת מעמוד ברשות הרבים, או... עם עמוד ברשות הרבים? אתה מדבר על הצד. כל העניין הוא... ברשות הרבים יש עמוד שהוא חיצוני. הגג הוא רשות היחיד, והקיר הוא רשות היחיד. בצד, בוודאי.

כל הרשויות בשבת לא הולכות בגובה. כלומר, זה נכנס לתוך רשות הרבים? אני תולה משהו על בית, ובית הוא רשות הרבים שהוא רשות היחיד? מה? אין דבר כזה. תמיד זה כך. כאן זה כבר רשות הרבים. זה נעשה שם חדש, זה למעלה מעשרה ברשות הרבים, מה שאני לא יודע, אבל זה בטוח רשות הרבים.

דובר 2:

אני לא מביין. אתה אומר שזה למעלה מעשרה.

דובר 1:

אוקיי, אני לא מביין. אני לא מביין. אני לא מביין. אולי זה אומר "לא נכון". זה הרבה פחות, זה מה שאני לא מביין.

קושיית הבגדי ישע**דובר 1:**

שואל כבר הקדוש, רואה, אני לא הראשון ששאל את הקושיא. הבגדי ישע שאל את הקושיא שלי. אני לא משוגע, קיוויתי שאני לא משוגע. אבל כל שאר הרבנים מבינים משהו, אני לא יודע, משהו...

אתה יכול לומר שזה באמת פירושו "מנהג של מלכות", מתכוונים לארץ ישראל. זו התשובה. הלו, דבר כל כך בסיסי, כל הרבנים מדברים כאן, כולי עלמא, זה הגיוני, משהו לא בסדר. משהו לא בסדר. אז ברוך השם כבר התרגזתי על הרבנים היום גם. אני לא יודע.

דובר 2:

מי זה הבגדי ישע בכלל? הבגדי ישע זה השל"ה, לא? השל"ה זה משהו... מי זה הבגדי ישע? זוכר?

דובר 1:

לא. בגדי ישע, על מה? איפה הבגדי ישע? בשולחן ערוך? בגדי ישע... אני לא יודע. איזה צדיק שמביאים. הוא בטוח היה צדיק. אוקיי. אוקיי.

אוקיי, רגע. הבגדי ישע זה פירוש על המגן אברהם, זה צדיק, ר' ישעיה ווינר. אני יודע שהפוסקים מביאים אותו. בסדר, אבל אני לא יודע מה זה. המשנה ברורה מביא אותו, כמו שאתה אומר, כן?

דובר 2:

כלומר, מאחר וזה מרחב מסוכן, זה מדף כלשהו שנמצא מעל הרחוב, מי יודע, בא רוח, זה נופל, אסור להניח שם דברים שיכול להיות חשש שהם יפלו.

דובר 2: לא, לא אסור בכלל להוציא. הנשיאה שאתה אומר שמותר להשתמש, לשאת מבפנים לחוץ.

דובר 1: לא, לא, לא. מותר שיהיה שם רק כלים יקרים, לא אלו שאתה מדבר. דומה לכלים נאים שאמרו בשתייה. זו אותה סוג גזירה.

אומר הרמ"א, זה רק בזיו קטן. גג שלם, אין חשש כי זה לא יפול. זיו זה דבר קטן, זה יכול ליפול. אני מביא זאת רק כדי להסביר מה החשש, כי זה דבר קטן, זה יכול ליפול. אם הנפילה הגיונית, זה מקום שזה מתאים. אוקיי.

שני בתים משני צדי רשות הרבים — זריקה למעלה מעשרה

עכשיו, ההלכה הבאה לא קשורה לזיו. זו הלכה דומה, אבל זה עוד דבר שלפעמים אנחנו נוכחים שגוזרים שמא יבואו.

"שני בתים משני צדי רשות הרבים". יש לך שני בתים, רשות היחיד אחת, שני צדדים של רשות הרבים, נניח שהם עשו עירוב, או שזה אותו בית. **זורק מזה לזה למעלה מעשרה**, מדברים שזורקים מאחד לשני, כל זמן שזורקים למעלה מעשרה, כי למעלה מעשרה זה מקום פטור, ולמדנו שמותר... למדנו שמותר? לא למדנו כראוי. אבל נראה שמותר לזרוק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך מקום פטור. זו ההלכה.

כלומר, **והוא שיהיו שניהם שלו**, שזו אותה רשות היחיד, אותו אדם, או **שעירבו ביניהם**, כי מדברים על איסור דרבנן של נשיאה מרשות היחיד לרשות היחיד שאין להם עירוב.

דיון: למה צריך "שניהם שלו"?

דובר 2: רגע טוב, שניהם שלו נופל למה? זה לא נשאר אותה רשות היחיד אם לשני אנשים יש את זה? האם אלו שתי רשויות היחיד שונות?

דובר 1: אה, מדרבנן צריך עירוב, לא נושא הטלטול.

דובר 2: אה, או שעירבו ביניהם, אה, בגלל זה הוא אומר או שעירבו ביניהם.

דובר 1: כן, זה בגלל כל הענין של עירוב.

דובר 2: כן, אבל הוא רוצה כאן לומר מותר לכתחילה, הוא צריך לומר גם את הדברים שהתנאים, אתה צודק, זה פרט מייגע.

כששניהם בשוה

ואם היו אפילו בגדים וכלי מתכות, מותר לזרוק, אפילו דברים שלא נשברים, כי כאן אין את הגזירה, כי סוג כזה של דבר בדרך כלל אדם יכול לזרוק אותו טוב, אין חשש שייפול מסיבה כלשהי.

כשאחד גבוה מהשני

ואם היה זה למעלה מזה ולא בשוה, אבל אם בית אחד לא באותו גובה כמו הבית הקודם, כמו הצד השני, אז קשה יותר לזרוק בדיוק שיהיה למעלה מעשרה ויגיע, אסור לזרוק בהם כיוצא בהם, שמא יפול ויביאנו, שוב הגזירה שמא יביאנו. אבל כלי חרס וכיוצא בו זורק, כי אם זה יישבר הוא לא יטרח מה לעשות, כמו ההלכה הקודמת.

דובר 2: כן.

סיכום

דובר 1: אז עד כאן הלכות של זיוין, או של, בקיצור, של אופנים שונים שיש גזירה, יש עוד גזירה באמת, נושא השתי רשויות משתמשות, אבל גם יש את הנושא של, לכאורה מה שהרמב"ם מביא כאן, האופנים שאסור להטיל מותר, כי חוששים שייפול, ומשום שזו קצת רשות אחרת, ובמובן מסוים חוששים שייפול והוא יעשה הוצאה וכדומה. נכון?

דובר 2: כן.

דובר 1: אוקיי. ממשיכים?

דובר 2: כן, עוד קצת.

דובר 2: אז בשנות חיי אמרו שניהם לחומרא עד שיבוא אליהו.

דובר 1: לא, צריכה להיות סיבה למדנית, כי משהו דומה, כן. בואו נראה.

כששניהם אין להם עירוב

ואין בעליון עירוב ואין בתחתון עירוב, אם לשניהם אין, העליון משתמש בשניהם, כי זה לא נעשה רשות, אין בעיה, שניהם כלום, ומקום הפטור כולו בעצם, לכתחילה. אז הם בטלים לרשות היחיד שממנה זה בולט. ההלכה היא שמקום הפטור, אפילו כשאין, הוא מקום הפטור, אז זה יוצא לכתחילה.

כשלתחתון יש עירוב

היה בתחתון עירוב ועליון אין בו עירוב, אז אחד משתמש, העליון אינו משתמש אלא כנגד חלונו בלבד, והעליון רשאי להשתמש רק כנגד חלונו, מול החלון של האדם שבולט שם. אבל בשאר הרשות שבשני צדי החלון, כן, אסור להשתמש, וזה של תחתון יש לו רשות לעצמו.

כלומר, אם לשניהם יש רשויות לעצמן, הרשות הולכת עד התהום, אז הם מפריעים זה לזה, אי אפשר. אבל אם רק התחתון... אה, הפשט הוא ששניהם ברשות התחתונה, כי רשות היחיד עולה. אז הוא רשאי להשתמש בעליון רק כנגד החלון שלו, שם הוא משהו חיצוני, שלישי... אני לא יודע בדיוק, לא רשות.

דיון: למה ההבדל?

דובר 2: אז למה... אבל בצדדים שאין שם חלון, הוא לא רשאי. למה ההבדל? מה ההיגיון?

דובר 1: נו, אני מבין על מה מדברים, ולמה? החלק שאינו כנגד החלון... אה, אז כמו שאמרת. כך מפרש הצדיק, שאם יש פחות מד' טפחים, זה נעשה כאילו בטל לחלון. אז אבל החלק שאינו ליד החלון, לא בטל. אז הוא נשאר חלק מהרשות התחתונה, ואז זה אסור.

דובר 2: למה זה אסור?

דובר 1: כי הוא כן דבר חדש, וזה שתי רשויות. הוא מביא איזה פירוש ששתי רשויות זה כמו... כמו הדין של מה שצריך לעשות עירוב. ששתי רשויות שנמצאות באחד... אולי, כן, אולי אני חושב שעירוב שייך.

דובר 2: אבל עירוב בדרך כלל זה שני אנשים, ואדם אחד הוא אותו דבר, זה שייך לו. אולי שני אנשים באמת, אי אפשר לעשות עירוב?

דובר 1: ואיך עושים עירוב כששניהם... לא העירוב שלנו, כן, הוא מדבר על עירובי חצרות. אם יש עירוב גדול יותר בין שני הבתים, נניח שזה קומה אחת והשנייה קומה תחתונה, מה זה עוזר? כדי להיות עירוב, אתה צריך להיות לפחות רשות, צריך להיות מחיצה קודם. וכאן מדברים שאין מחיצה, אז אני לא יודע אם זה יעזור. כי זה עדיין שתי רשויות חיצוניות כביכול במובן של מחיצות.

אוקיי, פרטים קטנים מאוד מעניינים שצריך לתפוס. ההלכה פחות או יותר ברורה. למה בדיוק זה כך קצת קשה להבין, אבל ההלכה ברורה. זיו אחד, זיו קטן, אפילו זיו גדול, מותר. שני זיוין, גדולים, מפריעים. אחד גדול, העליון גדול, מפריע לשניהם. התחתון גדול, מפריע רק לעליון כנגדו, לא כנגד החלון שלו. אוקיי. עד כאן הלכה של זיו.

גזירה בזיו — כלי חרס

עכשיו נלמד כן. **כל זיו, עכשיו אבל יש כאן גזירה. כמו שלמדנו קודם שדברים שחוששים שיגעו בהם גוזרים, גם בזיו יש גזירה כזו.**

"כל זיו היוצא על רשות הרבים, שמתיר להשתמש בו, כשמשתמש בו, אין נוטלין ממנו ואין נותנין עליו, אלא כלי חרס וכיוצא בהן, שמא יפלו ברשות הרבים וישברו".

אסור להניח שם כלים שבירים, דברים שנופלים ונשברים. כי אז זה נשבר, מה ההבדל? אם זה נשבר, לא יעשו, יעשו קישוט מהדבר השבור. אז אסור, **"שמא יפלו ברשות הרבים ויבואו"**.

אבל מה זה קשור לאם אדם יחיד יכול לעבור שם? שאז אפשר לשאת מרשות הרבים לשם. אבל אם אף אחד לא יכול לעבור שם, היחיד שיקח מהבור הזה הוא האדם שעומד כבר ברשות היחיד האחרת, שאז זה רק בעיה של עירוב, ואת הבעיה ההיא אין לנו.

אבל אם אתה יכול לעמוד ברשות הרבים, בעצם, שוכחים את כל האדם. יש בור ברשות הרבים, ונושאים, שואלים אם מותר לשאוב ממנו. זה טכנית רשות היחיד. הבעיה היא אבל, ברגע שאתה מרים אותו, אתה עומד ברשות הרבים, אתה מביא אותו אליך, אתה מטלטל מרשות היחיד לרשות הרבים. אם אתה עושה עשרה טפחים גבוה יותר מזה, אפילו הוא עובר את כל עשרת הטפחים, וכבר מחזיקים ברשות הרבים, יש כבר מקום פטור, אז מותר. מסכים?

אשפה ברשות הרבים וחלון על גבה

דובר 1: עכשיו יכול להיות להפך, לא למשוך מבור שנמצא ברשות הרבים פנימה לחלון של האדם, אלא להפך, שופכים מהחלון לרשות הרבים. אשפה, אשפה פירושו מה, זבל, אני לא יודע בדיוק, אשפה כפשוטו. ברשות הרבים... ערימה של לכלוך ברשות הרבים.

דובר 2: אוקיי, ערימה, ערימה, ערימה.

דובר 1: זה חייב להיות איזו רשות, זה אני אומר. שופכים, זה מים, זה בור בעצם, זה אני אומר. כי אם זה סתם ערימה, אז צריך שיהיה לה גובה עשרה, מה שעושה אותה רשות לעצמה.

דובר 2: אוקיי, הגמרא אומרת שזו רשות היחיד האשפה.

דובר 1: וחלוננו על גבה, עוד, האדם גר עם חלון מעליה, שופך למים בשבת, הוא רשאי לשפוך מים לאשפה ההיא בשבת, כי הוא שופך מרשות היחיד לרשות היחיד. ועוד אותו דבר, ועוד, כאן אין את הטרחה של ארבעה טפחים, אני לא יודע.

אשפה של רבים vs. של יחיד

דובר 1: אשפה של רבים שאין דרכן לפנותה, אז זה נשאר שם. אבל של יחיד אין שופכים לתוכה, למה? שמא תפנה, וימצא שופכים כדרכו ברשות הרבים. של יחיד לא משאירים שם, אז באיזשהו שלב, אני לא יודע, האדם עצמו או מישהו בא והוא שופך אותה לרשות הרבים.

דובר 2: לא, הוא אומר אחרת, הוא אומר שמא תפנה, האדם יסיר אותה, היחיד שעושה זבל לא משאיר שם את הזבל שלו, זה רק זמני. הבעיה היא, בשבוע הבא לא ידעו שאין יותר זבל שם, והם ישפכו, וזה יהיה רשות הרבים ממש.

דובר 1: אני מתכוון שהמילה היא לכאורה אשפה לגיטימית לעומת כזו פרטית, סתם יחיד עשה לעצמו אשפה.

דובר 2: יש מקומות שם שופכים אשפה, כן, זה לכאורה המילה שהוא אומר.

דובר 1: הוא אומר שזו גזירה, שמאחר שהוא אמר במיוחד, הוא לא ידע שכבר אין שם אשפה, הוא עומד בחלון, הוא כמו בת המון, הוא לא יודע מה מונח למטה, אז הוא יטעה, ולכן אסור. אוקיי. יהיה טוב. אוקיי.

אמת המים שהיא עוברת בחצר

דובר 1: אמת המים שהיא עוברת בחצר.

דובר 2: כן, אמת המים שהיא עוברת בחצר. זרם של מים, כן?

דובר 1: אמה, מה פירוש המילה אמה?

דובר 2: אמת המים, פירושו מהים יוצא תעלה קטנה של מים, זרם קטן של מים, והוא חותך דרך החצר.

דובר 1: חצר היא רשות היחיד שבדרך כלל מוקפת קירות, אבל כאן יש משהו שהוא פרצה, זה קורע דרך החצר. אז כך, אם יש בה גבוה עשרה טפחים, ורחבה ארבעה או יתר על כן עד עשר אמות, אין ממלאין הימנו

דובר 1: אז עכשיו אפשר ללמוד את כל ההלכות יותר טוב.

הלכות שבת – פרק ט"ו: בור ברשות הרבים, אשפה, ואמת המים

המשך הלימוד

דובר 1: נכון?

דובר 2: כן.

דובר 1: אוקיי. ממשיכים?

דובר 2: כן, עוד קצת.

בור ברשות הרבים וחלון על גביו

דובר 1: אז עכשיו הולכים ללמוד את כל ההלכות, כל הפרק בעצם על אופנים איך נושאים מרשות אחת לאחרת. מתעורר דבר, יש ברשות אחת, יש משהו שעושה אותו רשות לעצמו, כזה לא ממש רשות הרבים, אלא יש זיו שנעשה רשות לעצמו, או דברים דומים. נכון, בדרך כלל כמו זיו, והוא לא נושא כשהוא עומד באותה רשות, כי לא עומדים בזיו, הוא נושא כשהוא עומד ברשות היחיד. ואז, זה מה שאני מתכוון, כלומר, אם הוא היה עומד האדם בזיו, אני לא יודע, תמיד השאלה היא, משהו עומד ברשות האחרת, והוא נושא לרשות למעלה, ונעשות שאלות, לפעמים מותר, לפעמים אסור.

אז עכשיו יש דבר חדש. בור ברשות הרבים, יש בור, בור מים, מים, ברשות הרבים, וחלון על גבה, אבל החלון שלו גבוה מזה, אז הוא יכול להוציא את ראשו ולשאוב את המים מהבור. אז ההלכה כך, הבור וחוליתו מצטרפין, שהבור והחוליה של הבור, כלומר החוליה של הבור, סביב הבור יש כזה טבעת, כזה גומה חפורה, החוליה שנמצאת בגומה, מצטרפין לעשרה, כלומר, אם ביחד הגומה עם הכלי כביכול, אני לא יודע בדיוק איך זה נקרא, זה נקרא חוליה, אוקיי, מצטרפין לעשרה, וממלא הימנו בשבת. כלומר, כל עוד אתה ברשות היחיד, מותר למלא. אתה יוצא מרשות היחיד אחת לרשות היחיד אחרת. אתה באותה רשות היחיד, רחוק, אוקיי, באותה.

דיון: איך מותר לקחת לרשות היחיד הבאה?

דובר 2: אז, אה, איך מותר לקחת לרשות היחיד הבאה? גם עם עירוב?

דובר 1: מה עם עירוב? יכול להיות עירוב בין שתי רשויות היחיד. אבל כאן באר המים לא שייכת לאף אחד, היא שייכת לכולם. אז כך הוא מביא כאן שכלי נכנס לשם, אז זה שייך לאדם היחיד שיכול להשתמש בו, כי יש לו חלון. אז זה נעשה כלי שלו, אף אחד לא יכול להשתמש בו, אז זה שלו. אפילו זה לא שייך לו, זה שייך לרשות הרבים, אבל רשות הרבים לא יכולה להשתמש בו בכל מקרה, הם לא יכולים להיכנס לרשות היחיד, להיכנס לבור.

תנאי: סמוך לכותל

תרגום לעברית

דובר 1: ומדברי רמב"ם משמע שהוא סמוך לכותל, אבל הוא גבוה ד' טפחים, שאין אדם יחיד יכול לעבור שם ד' טפחים, ואף אחד לא יכול לעבור שם. ממילא מה המקום? המקום הוא ברשות הרבים, אבל המקום עצמו הוא רשות היחיד, והוא ליד רשות היחיד, ואין הולכים דרך בין רשות היחיד לבור ההוא. אז זה עושה שכלי שלו, זה שייך לו, ממילא אפשר לומר שזה עוד רשות היחיד שהוא רשאי ליטול ממנו.

אבל אם הוא מופלג

דובר 1: אבל אם הוא מופלג, אבל אם זה מרוחק מרשות היחיד, אינו ממלא ממנו, אז לא עוזר אם הבור עם החוליה ביחד נעשה אסורה. אז אפשר לדבר רק, רק החוליה תיעשה אסורה, אז רק אם החוליה מסביב, החול מסביב לבור גבוה מספיק אסורה.

למה? הוא לוקח דלי, הוא מושיט אותו מהחוליה, הוא זורק אותו למקום פטור. למה זה מקום פטור? כלומר אם הוא הולך גבוה יותר. החשש הוא שאם אפשר ללכת לא רק מהחוליה, אפשר פשוט לעמוד ברשות הרבים, הוא ילקח את הדלי, ואחר כך האדם עומד ברשות הרבים. אם הוא רק מזיז קצת את הדלי, הוא מעביר אותו כהלכה מרשות היחיד לרשות הרבים, נכון?

רוחב יותר מעשר אמות – דין פרצה**דובר 1:**

אז הפירוש, אני יכול לשמוע, הפירוש הוא, כשמישהו עומד ברצפת האמה זה כמה גבוה זה, אבל זה מתכוון בעומק. זה כמו מישהו שעומד למעלה מסתכל למטה כמה עומק. אולי זה בנוי כמו שלמדנו קודם עם צינור גדול כזה, לא צינור, איזה... מה שזה לא יהיה, איזו מחיצה. כן, אוקיי. אבל אין גובה עשרה, או שהיא רחבה הרבה, אז זה לא נקרא ככרמלית שנכנסת לרשות היחיד, זה ממלאיך הימנו בלא מחיצה.

יפה מאוד. אבל אם היא רחבה יותר מעשר אמות, אם אמת המים רחבה מאוד, זה עשר אמות, אז יש בעיה אחרת, כמו שאמרת, שאז הבעיה היא שזה מבטל את הקירות של החצר. עשית... למה זה חצר? כי היא מוקפת קירות. אבל אם יש פרצה כל כך גדולה בחצר... בקרוב נראה לגבי החצר, קודם בוא נראה לגבי אמת המים עצמה.

אוקיי, אם היא רחבה יותר מעשר אמות, אם רוחב אמת המים הוא יותר מעשר אמות, אפילו אין גובה עשרה, אין ממלאיך הימנו עד שיעשה לה מחיצה, אי אפשר לשאוב מים מאמת המים עד שעושים לה מחיצה. למה? שכל יתר על עשר פרצה היא, ההלכה היא שכל דבר שהוא גדול מעשר אמות הוא פרצה בקירות של החצר, ומפסדת את המחיצות, זה מפסיד את המחיצות.

שתי בעיות נפרדות**דובר 1:**

אז שואל הרמב"ם מיד, אם כך הרי הבעיה גדולה יותר מאמת המים עצמה. לא רק הבעיה האם מותר לשאוב מאמת המים, עכשיו השאלה היא אם כל החצר נעשית בטלה. יפה מאוד, אבל בוא קודם נבין מה ההלכה של אמת המים עצמה.

אמת, זה מתחיל עם "מטלטלין כלי לפנים", אז החידוש של רחבה עשרה הוא רק שאז, אפילו כשזה לא יותר מעשרה טפחים, כלומר זה לא היה, לא היינו אומרים שזו רשות לעצמה בתוך החצר, ומכל מקום, עכשיו הפרצה מבטלת, וממילא כל הדבר נקרא עדיין ככרמלית, ויש לזה אותה בעיה שהייתה לנו קודם כשזו כן רשות לעצמה.

עכשיו נשאר אבל בעיה, כמו שאמרת, עם כל החצר עצמה. עכשיו שוב, הבעיה היא לא רק שהמים הם ככרמלית, ואולי כל השדה צריך עכשיו להיפרץ לכרמלית. כל החצר היא עכשיו כאילו פרוצה לכרמלית. אבל על זה נראה שיש יותר קולא. זה לא אותו דבר.

מה הדין? איך מותר לטלטל בכל החצר? אם אתה אומר שהפרצה, היתר על עשר אמות הוא פרצה, זה מקלקל את המחיצה, איך מותר לטלטל בחצר?

דין פס מכאן ופס מכאן**דובר 2:**

ההלכה הראשונה אמרה שהפרצה מקלקלת את המחיצה במובן שעכשיו החלק הזה הוא המשך של הכרמלית. עכשיו אפשר ללמוד...

דובר 1:

כן. אז כך, אז כך, איך מותר? הלשון היא "מאי"? איך מותר? מה אפשר לעשות לגבי העניין של הפרצה?

אז כך, אם נשתייר בצד הפרצה, אם ליד הצד שבו אמת המים פורצת דרך קירות החצר, אם אבל נשאר בצד הפרצה, פס מכאן ופס מכאן כל שהוא, זה לא סתם שבור, אלא נעשה פס פירושו קצת, איזה... שוב, עדיין יש פס מכאן ומכאן, כמו שזה נראה כמו דלת כזו, כן? זה נראה כאילו עשו שם פתח. זה לא סתם פרצה, אלא עשו את זה כמו פתח.

דין: מהו פס?**דובר 2:**

אם אני מבין, "פס" פירושו ממש שנשאר משהו. החצר פשוט יש קירות משלושת הצדדים, נכון? בצד עדיין יש משהו משני צדי האמה. זה לא פשוט

בשבת, אי אפשר למלא ממנו בשבת, מפני שהיא כפרצה במחיצה. זה נעשה כמו פרצה במחיצה. הים עצמו בחצר, חצר היא מקום שמוקף קירות.

דין: למה זה פרצה?

דובר 2: כן, אבל מה נכנס משהו במיוחד? זה קשור לשיעור כרמלית. למדנו ב"ד שאם מים הם ככרמלית, אם יש משלשול...

דובר 1: שוב, זו רשות היחיד, החצר היא רשות היחיד, כן?

דובר 2: לא, גם השיעור שהוא אומר עכשיו, וגובה עשרה טפחים ורחבה ארבעה או יתר, זה השיעור שעושה מזה בדרך כלל רשות היחיד, כמו רשות בפני עצמה. נכון. אבל מה קורה אם זו רשות...

דובר 1: אבל זה מים שבאים מהכרמלית, כן? זה חלק מהכרמלית. זה יצא מהמים, באה אמת המים. אמת המים היא לא כמו בור של מי גשמים. אמת המים היא... עכשיו, בפרק הבא נלמד שיותר מעשר אמות נעשה סוג של פרצה. אבל עכשיו, כשזה עדיין לא... הוא לא מדבר על שום פרצה. הוא מדבר על יתר על כן. אז מה העניין? כי זה נעשה כמו חלק מהכרמלית.

דובר 2: איזו כרמלית?

דובר 1: אמת המים באה מהמים, שהם ככרמלית. אמת המים היא קצת מים שבאים מהים או מהנהר, שהם ככרמלית, וזה נכנס לשדה שלך. אם זו אמת מים קטנה ממש, אומרים שזה כלום, זה בטל לשדה, למרות שזה בא מהכרמלית. אבל אם יש בזה קצת שיעור בשדה, בחצר, כן, ברשות היחיד, אם יש אבל קצת שיעור של אמת המים, רואים את זה כאילו הכרמלית נכנסת לשדה שלך.

דובר 2: מעניין. אוקיי.

דובר 1: אז אין ממלאיך ממנה בשבת, כי זה היה אומר לשאת מכרמלית. חשבת שזה היה אומר מעיקר הדין, או שזה דומה, זו חומרא, זה עיקר הדין, לא יודע. אני צריך לעיין במפרשים. רואים את זה כאילו הוא לוקח עכשיו מכרמלית לרשות היחיד.

דובר 2: אה, כל הכרמלית היא... לא משנה. כל המים הם ככרמלית, וגם אמת המים שיוצאת מהם.

דובר 1: בוא נהיה ברורים, אין שום חילוק. ככרמלית היא לכתחילה דרבנן, אז אין ממלאיך ממנה פירושו אין ממלאיך ממנה מדרבנן. כן, לא חייב. זה בוודאי לא יהיה חייב, אפילו כרשות הרבים זה בוודאי לא.

העצה: מחיצה בכניסתו וביציאתו

דובר 1: מה העצה? אם זה קטן יותר, שוב, אם זה קטן יותר מעשרה ורוחב ארבעה, היינו אומרים שזה בטל לרשות היחיד, זה היה כמו שלולית ברשות היחיד. אבל אם זה מספיק חשוב, רואים את זה כאילו זו ככרמלית שנכנסת לרשות היחיד. אז מה עושים? איך מתירים ככרמלית ברשות היחיד? עושים מחיצה גבוהה עשרה בכניסתו וביציאתו. בכניסתו וביציאתו פירושו מאיפה האמה נכנסת ואיפה האמה מסתיימת, איפה היא נכנסת ויוצאת מהחצר. כלום, אז זה סגור, אז זה עדיין חלק מהחצר שלך. אז רואים את זה כאילו זה מופרד משאר הכרמלית, זה חלק מהחצר שלך, מותר כן כבר להוציא משם מים.

ואם אין בגובה עשרה

דובר 1: ואם אין בגובה עשרה, אבל אם אמת המים אינה עמוקה עשרה. מעניין, הוא אומר בגובהה, מדברים כאן בעומק, כן?

דובר 2: אני יכול לשמוע.

דובר 1: פירושו, כשמישהו עומד ברצפת האמה, זה כמה גבוה זה. אבל זה מתכוון לעומק, זה פירושו כשמישהו עומד למעלה, הוא מסתכל למטה כמה עומק. אולי זה בנוי עם כמו שלמדנו קודם, עם צינור גדול. לא צינור, איזה... מה שזה לא יהיה, איזו מחיצה. כן, אוקיי.

אבל מחיצות גובה עשרה ורוחב ארבעה, אז זה לא נקרא ככרמלית שנכנסת לרשות היחיד, זה ממולא ממנו בלא מחיצה.

אמת המים שעוברת בחצר – המשך דינים

אוקיי, ואיך מניחים את המחיצה סביב המים? כמו במים, כן, בחלק של הכרמלית. סביב המים, שם שנכנס לחצר, נכון? כן.

מחיצה למעלה מן המים

דובר 1:

אז כך, אם הוסיף למעלה מן המים, אם רוצים להציב את המחיצה, רוצים לתלות אותה מעל המים, המים עמוקים למטה, רוצים לעשות גבוה יותר, אבל לא מספיק שזה על הרמה, על רמת הקרקע של מעל המים, אלא צריך לראות שהמחיצה היא עבור המים, צריך קצת להיכנס פנימה אל המים. **צריך שיהא טפח מן המחיצה יורד בתוך המים**, כלומר, המחיצה יכולה להיות בנויה על הקרקע, אבל צריך להיות חפור למטה אל המים, טפח ממנה יהיה בתוך המים, כלומר מתחת לרמת הקרקע לרמת המים, כן, בתוך המים, איפה שהמים נמצאים.

מחיצה בתוך המים

דובר 1:

ואם היתה מחיצה כולה בתוך המים, אם עושים, בונים את המחיצה למטה בתוך המים, גם זה לא מספיק, **צריך שיהא טפח ממנה יוצא למעלה מן המים**. כי אז גם לא יראו בבירור שהמחיצה היא עבור החצר, יחשבו שזה חלק מהמבנה של המים או משהו. צריך גם לצאת טפח למעלה מן המים כדי להראות שהחצר, שהמים מופרדים מכל החצר. **כדי שיהיו המים שבחצר מובדלים**, חלק המחיצה שיוצא מראה, מבדיל את המים של החצר, מהמים שבחוץ מהחצר, נכון? הבעיה כאן היא שים הוא... להפריד מהכרמלית עבורנו בחצר, אני עושה מחיצה, סטופ, כאן מתחיל מעשה חדש, אותו מעשה ממש מתחיל רשות היחיד.

אומר הוא, המים עצמם שבחצר, אם מפרידים אותם מהמים שבחוץ, זה חלק מהחצר. זו רק הבעיה שמחוברת לכרמלית הגדולה יותר, ועם המחיצה מפרידים אותם מהכרמלית הגדולה יותר.

ביאור: מחיצה כולה בתוך המים

דובר 1:

אומר הרמב"ם, כן, כשאומרים מחיצה כולה בתוך המים, הכוונה לומר, נניח המים גבוהים עשרים טפחים, לא תעשה עשרה טפחים מחיצה שם איפשהו עמוק מתחת למים, אף אחד לא יראה את זה, צריך לוכל לראות. צריך לראות שזה מבדיל בין החצר והמים.

חידוש: מחיצה תלויה במים

דובר 1:

אומר הרמב"ם, **ואף על פי שאין המחיצה מגעת עד הקרקע**, אפילו המחיצה שבונים למשל למעלה מן המים, כן, אפילו לא מגיעה עד הקרקע, **הואיל ויש בה עשרה טפחים הרי זו מתרת**, מחיצה של עשרה טפחים מספיקה, לא חייבת להגיע עד הקרקע.

ולא, אומר הרמב"ם, בדרך כלל לא היה עוזר, מחיצה תלויה לא היתה עוזרת, אולי רק אם זה קרוב לשלושה טפחים, אולי לבוד, אבל סתם כך לא היה עוזר מחיצה תלויה. אבל במים חז"ל כן התירו שאפילו מחיצה שתלויה, שאינה מחיצה שנוגעת ברצפה, נחשבת מחיצה.

טעם הקולא: כרמלית היא דרבנן

דובר 1:

אמנם לא התירו במים בלבד, אמנם לא התירו במים, ומה שאיסור הטלטול במים מדבריהם, איסור הטלטול במים הוא מדבריהם, זה ענין הכרמלית, זה לא רשות הרבים או רשות היחיד שהם מדאורייתא. זה מקום פטור, רק החכמים עשו אותו רשות לעצמו שאסור מדברי חכמים, ממילא **הקילו במחיצתה**. הרי ממילא כל הדבר הוא חומרא דרבנן, גם הקילו שהמחיצה מספיקה, **שאינה אלא כדי לעשות היכר**.

עיקר המחיצה, מן התורה זה לא רשות נפרדת, אז מה כל המחיצה, למה חז"ל ציוו לעשות מחיצה? כדי לעשות היכר בין הכרמלית והחצר סביב זה.

שנגמר הקיר מהצד, ויש רק את אמת המים. יש איזה פס, עדיין חלק מהקיר שנשאר כך, ועדיין נשאר כך. לא יותר מזה.

דובר 1:

אני חושב שאולי המילה היא שעשר אמות נקרא אמנם פרצה, אבל אם יש לזה צורת הפתח, רואים את זה כמו דלת גדולה. כאן אין צורת הפתח, אבל משהו דומה לזה, שמאחר שיש לזה איזו צורה מסוימת... פס, יש לזה עיצוב. אבל אני רוצה לומר, משהו כשקיר שבור, רואים את זה כאילו אין יותר קיר. אבל אם זה בנוי בצורה שרואים שכאן פתוח הקיר, וזה עשוי יפה, רואים שזו לא סתם פרצה ששברה קיר.

זו הלכה מיוחדת למקרה של אמת המים, ואני מניח שם הייתה אמת המים. אבל הפס... לא אומר שצריך לבנות משהו מיוחד. אני אומר, זה אומר שנשאר מהקיר משהו. או שהצד השני יש עוד אפשרות, אז זה כן יותר כמו היכר.

אתה צודק שזה לגבי איך זה נראה. זה דבר דומה, כמו שצורת הפתח מצילה פרצה, כך כאן הפס צריך להציל את הפרצה. זה לערבב דברים, כי אני עם זה עם זה. יש כלל, שעשר אמות פורץ המחיצה, אבל גם יש כלל שכשיש לזה איזו צורה מסוימת, לפעמים זו צורת הפתח, כאן זו איזו צורה ורואים שפתחו כאן בקיר. זה לא כמו פרצה, אלא זה כמו קיר שיש לו פתח. כמו שדלת גדולה לא הורגת את הקיר.

דין פס רחב ארבעה טפחים

דובר 1:

אם פס רחב ארבעה טפחים מרוח אחת, צד אחד מאיפה שאמת המים נכנסת, עשו פס, שמו חתיכת עץ, רחב ארבעה טפחים, **מותר לטלטל בכל החצר**. אפילו שמהצד השני זה פתוח לגמרי, אם שני הצדדים לא צריכים להיות ארבעה טפחים, זה מספיק, משהו, קצת עדיין נשאר מהקיר, אז כבר טוב. אם זה לגמרי כן, אז צריכים לשים ארבעה טפחים, שאז זה נעשה כמו קצת יותר היכר.

כן, אז **מותר לטלטל בכל החצר**, זו הפרצה, זו כבר לא פרצה שמבטלת מחיצה, אבל זה לא עוזר אבל לבעיה שהמים עצמם הם כרמלית שזורמת דרך השדה, **ואין אוסר אלא מים המונחים בלבד**. מאמת המים עדיין אסור להוציא מים, כי היא נקראת כן מחיצה. המילה קודם נאמרה. הפס לא עוזר למים. הפס עוזר רק שהפרצה לא תבטל את המחיצות.

אבל אם אין שם פס כלל, שזה אסור לטלטל בכל החצר, אסור לטלטל בכל החצר. **שהרי נפרצה חצר לים**, שהוא כרמלית. החצר נפרצת לאמת המים, שהיא חלק מהים, שהוא כרמלית. כן, לא מתכוונים דווקא לאוקיינוס. כן, כן, מתכוונים למים. כן.

מחיצה ליד המים – דין מחיצה תלויה

דובר 1:

אז עכשיו אפשר ללמוד שלמחיצה יש כאן קולא מסוימת. זה, עושים מחיצה, פשוט הולכים לסגור את המים, המים לא תמיד באים. אז צריך לראות איך עושים את המחיצה, שורה שצריך לעשות, למטה להיות, להחזיק, אז משאירים את המים, איך עושים את זה? כן? כן, אז כך. אה, יש כאן בעיה של איך עושים את המחיצה ליד המים.

דיון: איפה מציבים את המחיצה?

דובר 2:

גבוה מעמיד... זה אומר כך, המים הם עמוקים, כן? אז עצה אחת היא לעשות את המחיצה למעלה על הקיר, גבוה לגמרי מהמים, כן?

דובר 1:

המשך דיון: אמת המים העוברת בחצר

אוקיי, איך מבין. אז איך צריך לתרגם את החלק הזה מאידיש לעברית, תוך שמירה על ציטוטים בלשון המקור ושמירה על סגנון השיעור.

גם לטלטל מאמת המים. **משלשלין מן החלונות וממלאין**, אפשר להוריד דלי ולשאוב מזה. למדנו קודם שאפילו כשאינ עירוב, נכון? מאחר שאי אפשר לעשות כלום עם אמת המים או עם הבאר אלא לשאוב מהחלונות, זה בטל לחלונות, לא צריך אפילו עירוב, כי כך למדנו מההלכה הקודמת.

דיסקוסיה: צריך עירוב במספר חצרות?

דובר 1: אבל גם כשעובר בין חצרות? כלומר, אם העיר היא עיר שאסור לטלטל, לא היו מחייבים עירוב? כי עירוב היו מחייבים רק מרשות אחת לשנייה, אבל זה הרי... כי זה בטל. כך למדנו, הכל כשזה אדם אחד. אתה שואל שאלה האם בחצרות זה אותו דבר? אני לא יודע. מבין מה אני שואל?

דובר 2: למדנו שזה הולך מרשות היחיד לאותה רשות היחיד, ולאמת המים יש לו רק גישה, לאף אחד אחר אין גישה, אין בעיה. מאחר שאי אפשר מרשות הרבים למלא, או מהחלון. זה אומר באר ברשות הרבים וחלון עליה? אבל אז היה גם בתנאי שרק אם אינו מופלג מן הכותל. כאן אותו תנאי גם כאן.

דובר 1: אה, יפה מאוד. כמו ההלכה הקודמת.

דובר 2: אה, יפה מאוד, אתה אומר יפה מאוד.

ביאור: אותו דין כמו באר תחת בית

למדנו קודם את ההלכה שאם לאדם יש באר תחת ביתו, אם זה ממש ליד הבית, אפילו טכנית הבאר ברשות הרבים, אבל מאחר שרואים את הבאר כשירות לבית, שזו באר שהבית משתמש בה, רואים אותה, אם זה ממש קרוב לבית ואף אחד לא יכול לעבור בין הבית והבאר, זה נעשה כאילו בטל לבית ואפשר לשאוב ממנה, נכון?

אומר הוא, אותו דבר יהיה גם כשעובר למספר בתים, כלומר, כל חלק אמת המים ליד כל חצר רואים אותו כאילו בטל לאותה חצר. כך נראה, או לחצר. והחצר יש לה עירוב חצרות, אין בעיה.

התנאי: שאינו מופלג מן הכותל שלושה

במה דברים אמורים? שאינו מופלג מן הכותל שלושה, כמו קודם בהלכה, כשזה לא רחוק מהכותל יותר משלושה טפחים. אבל אם זה רחוק מהכותל שלושה טפחים, אי אפשר לראות את זה דבוק לחצר, כן. בשלושה זה דבוק, רואים את זה כאילו זה ממש מים שמחוברים לבית. אבל אם זה יותר משלושה טפחים, הרי זה לא מחובר לבית, לחצר, כן. ממילא זה עכשיו כמו אדם ששואב מ... ממשו שאינו בית, מרשות אחרת, מחוץ לחצר.

דין הפסים

"אין ממלאין ממנו אלא אם כן היו פסים יוצאים מן הקצוין מכאן ומכאן". רק אם יש פסים, יש... איך לתרגם? הולכים כאן הרבה פעמים ללמוד את המילה פסים - מחיצות קטנות. פסים מתרגם מחיצות קטנות. יפה מאוד. אם יש מחיצות קטנות, פס רק, נניח פסים. הבעיה אינה פסים עם תי"ו שזה לחם, אלא פס עם סמ"ך. פסים זה מותר מחיצה, או דרך פס שאוכלים לחם, או פס עם סמ"ך זה מותר עירוב, אתה מתכוון. כן.

אם יש מחיצות קטנות כאלה **יוצאים מן הקצוין מכאן ומכאן**, מראה, הפס מראה שחלק המים שייך לבית, לחצר, וזה אמבטיה וכלים יוצאים לחצר. יפה מאוד.

דיסקוסיה: פסים עוזרים רק בלי שיעור

דובר 1: זה הלאה לכאורה כי כל הדבר הוא דרבנן, כי המים הם כרמלית, שהרבנן יתנו... זו כרמלית!

דובר 2: לא, זו לא כרמלית, רק השאלה היא מים שהם משהו שבחוץ מהחצר. אם יש שיעור, יצטרכו... אם יש כן שיעור, לכאורה גם הפסים עזרו. זה בא אחר כך, אם יש שיעור לא עוזר.

דובר 1: מעניין, אם יש שיעור, אז זה ממש כרמלית, צריך לעשות מחיצה אמיתית. נלמד את זה מאוחר יותר, כן? הוא יגיע לאם יש כן השיעור? הוא לא אומר, לא.

דובר 2: הוא אומר, משמע מזה שאם יש שיעור, אז... זה עוזר רק כל עוד אין שיעור, יש מקום אחר כך, זה רק שנראה שאפשר לעזור בפס וכדומה.

ממילא מספיק, להיכר מספיק אפילו הכרמלית החיצונית והמים שבחצר, ממילא מספיקה המחיצה אפילו אם לא מגיעה עד הקרקע.

דיסקוסיה: שני רבדים דרבנן

דובר 2:

כן, לכאורה יש שני רבדים דרבנן. כלומר, זה עניין אחד, ולכאורה יש עוד דבר שאפילו נניח כרמלית היא דרבנן, אבל כאן הרי כשנכנסת אמת המים פנימה, זה עדיין חלק מאותה כרמלית, אפילו מדרבנן, אבל דרבנן נוסף.

ההיכר לא עוזר לך לגבי ענין הכרמלית בעצם, כי לא עושים היכר בין הכרמלית כולה. עושים היכר לומר בין שאר המים והמים. מבטלים את המים לחצר, זה מה שצריך להיות.

קושיא: מים כמי שהונח

דובר 1: אבל אני רוצה להבין משהו אחר שלמדנו אתמול, שכל המים רואים כאילו הם על הרצפה, כן? כך למדנו לגבי כשזורקים על המים. חשבתי, שכשהמחיצה נוגעת למעלה מהמים, נראה שעיקר הדין היה שהמחיצה צריכה להגיע עד הרצפה. אשאל, עם הדין שכל המים רואים כמי שהונח, שלמדנו עכשיו לגבי נושא אחר, לגבי נושא הזריקה תחתיו, עכשיו לא מדברים... טוב, אבל אני רוצה להבין לגבי מה שלמדנו לגבי זה ש... משהו אחד שהצגת שלא בהכרח עמד שזו אותה הלכה, לגבי זה שלא אומרים שזה כאילו בתוך הקרקע. נו, מה למדנו עשרה טפחים? אני כבר לא זוכר.

דובר 2: אין לי ממש כאן הלכה כזו שמים לא נחשבים. זה קצת מוגזם עם זה. יש הלכה ש... הערה ש... לא, אם אותה הלכה היתה שכל מים רואים כמי שהונח, ממש כמו הקרקע, אבל זו לא הבעיה עם הקרקע. אוקיי, נו, יש לי עוד הערה אם מישהו רוצה לשמוע מה אני אומר. למדנו אתמול שאם מישהו זורק למעלה או לוקח למטה מים מלמעלה, לא אומרים שהוא לקח מהמים, אלא שהוא לקח מהקרקע. אבל נראה שלא מספיק שהמים העליונים כבר ייקראו הקרקע, שכשהמחיצה נוגעת עד אותם מים יקרא שנוגעת בקרקע. זו הערה טובה.

תירוץ: הבעיה אינה המים בעצם

אני אומר, כאן יש בעיה אחרת. הבעיה אינה באמת המים. הבעיה באמת שכאן נראה שנכנסת רשות אחרת לחצר שלך. המים, גודל המים אינו מה שעושה את הבעיה. אומרים שזה עושה את הבעיה, אבל זה רק כי אחרת, כי אם היתה שלולית קטנה, נניח, היתה צודק שזה כלום. אבל כך נכנסים אולי מים שלמים, וזה מחזיק כמו אותה בעיה בעצם, לא הבעיה של הכיר והניחו שזה עוזר או דברים כאלה. למדנו, לא נכנס שוב, לענין הכיר והניחו פשוט שיש דין מסוים שאנו רואים את הקרקע. לענין הכיר והניחו, או לענין שרשות הרבים למעלה מעשרה. אלו שני הדברים שראינו שיש מציאות, הם אמרו שלא אומרים שלמעלה מעשרה זורקים בים, למרות שכרמלית היא למעלה מעשרה, כי זה כמו הקרקע העבה. אוקיי, אבל יש בעיות אחרות. לבעיה זו היה עוזר, לבעיות אחרות לא היה עוזר.

הלכה ט"ז: אמת המים העוברת בין החצרות

דובר 2: שואל ה... היכי דמי היא מחיצה? הרי כבר למדנו ב"ד. שוין, הלאה. כאן מדברים על מקרה, לא כשאמת המים בחצר אחת, אלא יש מבוי עם חצרות, ועוברת שם דרך אמת המים. יש מערכת אינסטלציה כזו שבנו, עשו שאמת המים תעבור בין החצרות, וכך אנשים יוכלו לשאוב מים. וההלכה איך מותר לעשות זאת בשבת היא כך: **אמת המים עוברת בין החצרות**. אז זו הלכה דומה לזו שלמדנו קודם בחצר כשיש בור מים שמותר להושיט מהחלון. זו הלכה דומה... אותה הלכה בעצם. אז אמת המים עוברת בין החצרות. אז דיברנו שזה כמו כרמלית שעוברת בין החצרות.

וחלונות פתוחות לה, והחלונות של החצרות פתוחים לאמת המים, שיוכלו לשאוב. אז כך, **אם אין בה כדי שיעור**, אם אמת המים היא אמת מים קטנה, קטנה מהשיעור שאמרנו של עשרה טפחים וארבעה על ארבעה טפחים, **אין בה כדי שיעור**, אז זה אומר שיש לה דין כמו השטח מסביב. ונניח, אם זה מבוי שעשו עליו עירוב, **משלשלין מן החלונות וממלאין הימנו בשבת**. מותר, רואים את זה כמו המקום מסביב. אם זה מקום שמותר לטלטל, מותר

אז ככה, **גזוזטרא שעל גבי הים**, פלטפורמה כזאת שהיא בית, ולידה יש כמו חלון וזו היוצא מן החלון. התלמידים יכולים לראות את התמונה? לא. צריך להכניס את התמונה ל... כן. אני אנסה כשאתה רוצה, כן. בוא נראה אם אפשר. יש תמונות יפות מאוד החברה. בוא רק נראה, בוא נראה. עכשיו אני לא רואה שום תמונה. אוקיי. יש פלטפורמה, ויש חלון, ועל החלון יש זיו היוצא מן החלון, ודרך שם אפשר לשאוב החוצה.

אז ככה, **גזוזטרא שעל גבי הים, וחלון בתוכה על גבי המים**, מהגזוזטרא יוצא חלון, שדרך החלון אפשר לשאוב מים. הגזוזטרא זה החלק, הבנתי. הגזוזטרא נראית כמו כיור, וזה הבית שלך, ועומד כאן חלון מולו, שדרכו הולכים ושואבים מה... מהים.

אז ככה, הבית הוא רשות היחיד, המים הם כרמלית. אסור מדרבנן להוציא מים מהכרמלית להכניס לבית. אז מה כן העצה? אז ככה, **אין ממלאין מים בשבת**, אסור למלא מים מהים בשבת, **אלא אם כן עשו מחיצה עשרה טפחים גבוהה על גבי המים, כנגד החלון שבגזוזטרא.**

אוי, בוא קודם נלמד את כל הקטע. "**או יעשה מחיצה יורדת מן הגזוזטרא כנגד המים, או רואין אותה כאילו יורדת ונוגעת עד המים**". אז ככה, כאן מדברים על כרמלית, שאסורה מדרבנן. חכמים העלו דרכים איך אפשר כן להתיר לאנשים לשאוב מהגזוזטרא. בדרך כלל היינו אומרים שאתה צריך ממש להקיף חלק מהמים עם שלוש מחיצות מלאות, או עם מחיצות מלאות, אבל הואיל וזו כרמלית, חכמים הקלו שמספיק שיש חלק מחיצה. ואת חלק המחיצה הוא נותן לך שתי אפשרויות. או שבנו מחיצה ממש ליד הגזוזטרא, מקיפים שירד קיר מהגזוזטרא. או, קודם, אוקיי, הראשון הוא אומר, שהגזוזטרא תרד למים, אבל שלא תיכנס ישר למים, אלא סביב המים צריך לבנות קטנה, סביב השטח של המים מאיפה רוצים לשאוב, צריך לבנות מחיצה קטנה, מחיצות של עשרה טפחים, שזה יפריד שהחלק הזה לא כרמלית, אלא החלק הזה הוא כמו נפרד מהכרמלית.

דיון: למה מחיצה עוזרת במים זורמים?

והחלק הזה נעשה רשות היחיד, כי המים מתחתיו לא... המים זורמים כל הזמן, לא שאלת אותי שהולכים עד רצפת המים? זו בעיה, צריך לדעת. זה טוב לא משנה... אוקיי. שאם בונים את המחיצה, עושים שהחלק הזה מהכרמלית נעשה כמו רשות היחיד. או הדרך האחרת שעושים את המחיצה היא שיוצא ישר מהגזוזטרא כנגד המים. אחת משתי המחיצות עוזרת שאפשר לשאוב מים מהגזוזטרא מהים לשטח מתחתיו.

המחיצה עוזרת גם לשפיכה

והמחיצה עוזרת לא רק לשאוב מים, אלא עוזרת גם לשפוך מים, אם משתמשים שם באותו מקום למערכת ביוב. "**כשם שממלאין הימנה בשבת מפני המחיצה, כך שופכין ממנה לים**", מותר גם לשפוך לכרמלית, הרי הם שופכים לכרמלית. רואים כאן מהמילים "לכרמלית" לא שזה נשאר כרמלית. המחיצה עושה את זה. המלבי"ם מסביר את זה, שנראה שבבוע הבא שזה ככה. נראה כאן שזה עדיין נקרא כרמלית, והמחיצה נותנת היתר לשאוב מהכרמלית.

הסבר: איך המחיצה עובדת

מה זה אומר, כבר אמרתי מה זה אומר, ואני רואה כך במזל"ג שלנו, זה אומר שהחלק הזה בוודאי רשות היחיד, העשרה טפחים הם עשרה טפחים ראויים שיש להם דין רשות היחיד גמור. אבל, המים לא נשארים שם, הם זורמים החוצה. על זה היתה החומרא שאם לכתחילה השפיכה הראשונה או השאיבה הראשונה הוא הולך לרשות היחיד, לא אכפת לנו שהוא זורם הלאה לכרמלית. זו קודם הדרך בהיתר.

סתם ככה, אתה אומר ככה שזו הכרמלית, ממשיכה לזרום, כאילו המים לא שוכבים ברשות היחיד, עדיין היה יכול להיקרא כאילו אתה שואב מהכרמלית, כי המים לא שוכבים ברשות היחיד, הם שוכבים בכרמלית, אז אתה לוקח מהכרמלית, אבל זה דומה לרשות היחיד. אבל כאן זה לא יעזור. זה עובר דרך רשות היחיד. נלמד הלכה דומה. ההלכה הבאה מהעיקר מפורשת מאוד שזו הדרך בהיתר. ממי אני חושב שגם כאן זה ככה. כל

כך הוא אומר, כן.

כלומר, הפס הקודם עזר רק שלא יהיה פרצה, אבל כאן מדברים על חצר, זה לא מוקף במחיצות. כאן זה מחוץ לחצר, זה לא מוקף במחיצות. אז הפס עוזר רק שכשאינן שיעור כרמלית, יקרא בטל לבית, לא יקרא שאתה לוקח מחוץ לחצר. אין מחיצות כאן.

הערה על הראב"ד והמגיד משנה

כן, צריך לדעת, אם מישהו רוצה לנהוג להלכה למעשה, שיראה, המגיד משנה מביא, אני מתכוון שהראב"ד חולק על כל ההלכות האלה, הוא סובר שהרמב"ם למד את הגמרות בטעות, והמגיד משנה אומר שאין לו זמן לדבר על זה. כי זה ממילא לא נוגע, "ואין דברים אלו מוציאין כדי להאריך בהן". ואם אתה רוצה לדעת את שיטת הרשב"א, תראה בספרו. בקיצור, המגיד משנה היה כך, בדברים שאינם נוגעים לא האריך. אז, כאן עשיתי את זה ארוך, כשזה היה נוגע.

לא, זה מאוד מעניין. אנחנו חושבים שמישהו כתב פירוש על ספר, הוא חייב לחקור כל חלק. המגיד משנה, או אפילו הטור נראה לפעמים, מגיעה סוגיה שלמה, ארבע שיטות בראשונים, מבוכה שלמה, אז הוא בא, הוא נוהג אחד, "לא נוגע, אני ממשיך הלאה".

אז, הרמב"ם עצמו לא עובד כך. הרמב"ם לא מסתכל אם זה נוגע להלכה, כי הרמב"ם רוצה לכסות תורה שבעל פה. אבל המגיד משנה רוצה שתדע לגבי הלכה. אני יכול לעשות תיאוריית קונספירציה, שהרמב"ם, בדברים שפחות נוגעים או פחות מעובדים היטב, הוא פחות מאריך? הוא לא פחות מאריך, כי הוא צריך להביא כל הלכה. אבל יכול להיות שהוא לוקח את זה פחות ברצינות, ושם יש לו שם טעות זה לא עולה גדולה. הקושי הרמב"ם של אי הגעה לבהירות לא כל כך גדול. אבל אין לי ראייה לזה, זו תיאוריית קונספירציה. אני לא רואה שהוא למשל הלכות קידוש החודש לוקח פחות ברצינות מהלכות... הוא רוצה לדעת, יש לו ענקים. או הלכות... כן, אני לא אומר שהוא לא לוקח ברצינות, אני רק אומר שאתה יכול תמיד לומר שאולי הוא היה מדייק, דווקא כי זה לא נוגע היה פחות מדייק. אני לא יודע.

הלכה י"ז: כצוצרה

תרגום לעברית

דובר 2: טוב מאוד. אוקיי, עכשיו נלמד על גזוזטרא. הגמרא קוראת לזה גזוזטרא, הרמב"ם קורא לזה כצוצרה. יש נוסח כזה? יש נוסח כזה, כן. אני חושב שזה אותו דבר, זה מאוד דומה, כ"ץ צ"ר, לא משנה. כצוצרה. גזוזטרא, איך מתרגמים גזוזטרא ביידיש? תסתכלו על התמונה. חתיכה כזאת שבולטת מהקיר. פלטפורמה כזאת שיוצאת החוצה. מה זה כצוצרה? כן, כצוצרה, לא משנה, משהו. כן, מה יש כאן? מסגרת כזאת, בית קטן כזה, למעלה מן הים. כלומר, זה יוצא מה... יש קיר, בית, בצד אחד של הבית שלו יש מים. היום יש כיורים, יש את כל זה, אבל פעם היו טריקים שונים איך להביא את המים הביתה. אז נראה שיש דבר כזה שליד מים צריך לבנות בית קטן כזה שאפשר לשאוב שם בקלות.

אני אומר, כשלומדים את ההלכות צריך להודות להקב"ה שיש כיורים ומערכות ביוב וצינורות מים וכל הדברים האלה.

הלכות שבת – גזוזטרא שעל גבי הים וחצר קטנה

גזוזטרא שעל גבי הים – שאיבת מים מכרמלית

דובר 1: אז יש מסגרת כזאת, בית קטן כזה, למעלה מן הים. כלומר, זה יוצא מה... יש אדם, יש לו בית, בצד אחד של הבית שלו יש מים. כן. היום יש כיורים, יש את כל זה. בזמנים הקדומים היו טריקים שונים איך להביא את המים הביתה. אז נראה שיש דבר כזה שליד מים צריך לבנות בית קטן כזה שאפשר לשאוב שם בקלות. כן.

זה ככה, כן, חוסכים כל יום, חסכנו הרבה זמן, כל יום יש לנו כמה שעות נוספות, לא צריך ללכת לגזוזטרא לסחוב מים. היה הרבה יותר זמן, כן.

פעם לא נכנס מתחת לאדמה, זה יוצא החוצה במדינות המתקדמות לפחות. או עד שזה מגיע לשם, כבר עוברים כמה רשויות היחיד, שראינו שזה מותר. לכאורה.

עוקה קטנה מסאתים

כן, אז עכשיו, היתה עוקה, כן, היתה עוקה פחותה מסאתים, אם העוקה קטנה יותר מסאתים, לא ישפוך יותר ממה שהיא מחזקת, לא ישפוך יותר ממה שהעוקה יכולה להחזיק. שופך לאמה, הוא מותר לשפוך כמה שרוצה בלי העוקה, כי אז אתה לא נושא החוצה לרשות הרבים. אבל היתה סאתים, אבל אם אתה שופך יותר מזה... אה, סליחה, אם זה קטן יותר מסאתים, אין היתר שאפשר לשפוך יותר מזה, אתה יכול רק לשפוך כמה שאתה צריך. אבל ברגע שיש לזה שיעור סאתים, כבר לא נראה כאילו שופכים נטילת ידיים שחירות, ואז יש היתר אפילו ששים סאה מים מותר לשפוך הרבה יותר.

למה יש היתר? כי לפי שמא איז גברא, כשהוא ממשיך לשפוך על גבי לגינות, אפילו זה ישפך מהעוקה, ככל שהוא שופך יותר ישפך יותר מהעוקה.

שפיכת מים דרך ביב וצינור, וכחו בכרמלית

הלכה יז (המשך) — שיעור סאתים בעוקה

דובר 1: אבל אם אתה שופך יותר מזה... אה, סליחה, אם זה קטן יותר מסאתים, אין היתר שאפשר לשפוך יותר מזה, אתה יכול רק לשפוך כמה שאתה צריך. אבל ברגע שיש לזה שיעור סאתים, כבר לא נראה כאילו שופכים לרשות הרבים, אז שופכין אפילו ששים סאה מים, מותר לשפוך הרבה יותר. לפי שמים איז גברי, בפי צמ"א לגמ"ל לחיות, אפילו זה ישפך מהעוקה, ככל שזה ישפך מהעוקה.

דיסקוסיה: מה זה עוקה וגומא?

דובר 2: מה זה עוקה? גומא זה אותו דבר?

דובר 1: גומא... כן. אני לא יודע, זו המילה עוקה, ביקו, מבלוקו... עוקה אני חושב זה שם לביוב. כך היו קוראים לבור שופכין שבחצר. וגומא זה פשוט בור. גומא זה תרגום בור. אז גומא שמשמשת בתור עוקה. כך אני חושב, אני מדמין.

דובר 2: כן.

דובר 1: כן, טוב מאוד.

חידוש: הגומא נעשית מקום פטור

דובר 1: באמת אני מיישב... אני רואה שהוא מביא כאן שזה לא רק היכר שאתה לא שופך לרשות הרבים, אלא שגומא נעשית מקום פטור, אני רואה. אתה רואה? למעשה זה כאילו אתה שופך מרשות היחיד למקום פטור.

דובר 2: כן, זה דומה למה שאמרנו קודם.

דובר 1: למה אני חושב ששניהם דומים, כי הפשט הוא שלא שופכים ישר לתוך כרמלית, אלא שופכים למשהו רשות אחרת, רשות היחיד, או שהגומא כבר גדולה יותר. למה זה רק מקום פטור? זה אולי...

דובר 2: לא, כי חצי אמה על חצי אמה ברום שלשה חומשי אמה, זה אומר... זה לא צריך ארבעה טפחים.

דובר 1: אבל למה עושים את זה גדול יותר? אני רואה שאפשר לעשות את זה גדול יותר. אם עושים את זה גדול יותר, אז זה יהיה מלבד מקום פטור, זה יהיה רשות היחיד, וזה יהיה שופכים מרשות היחיד לרשות היחיד. הנקודה היא שזה לא ישר לתוך הכרמלית.

שיטת הרמב"ם: עוקה היא היכר

דובר 1: אוקיי, הרמב"ם אומר שזה חייב להיות קטן. הוא אומר גם העוקה, כי העוקה כבר נראית... ברגע שעושים את העוקה כבר נראה שהמילה היא מקום פטור. אוקיי, זה כן פשט בזה מצד היכר.

דובר 2: לא, אתה רואה כאן שהם מדברים שהעוקה היא סתם היכר.

הכרמלית היא מדרבנן, וכשאופן כזה של מים נראה שחסר שאפשר לשאוב מים, חכמים אמרו שאם עושים קודם את המקום שאני שאוב במקור הוא רשות היחיד, לא אכפת לי שהמים באים מאוחר יותר מכרמלית, או בשנייה מאוחר יותר הם הולכים לכרמלית. זה כבר מותר. זו לדעתי הדרך שזה עובד.

הצר קטנה שפחותה מארבע אמות — שפיכת מים

ויכול להיות דומה... כן, זה ככה, **הצר שהיא פחותה מארבע אמות על ארבע אמות**, חצר קטנה שהיא קטנה יותר, מארבע אמות על ארבע אמות... **אין שופכין בתוכה מים בשבת**... אסור לשפוך מים בחצר, בדרך כלל היינו מותרים לשפוך בחצר שהיא רשות היחיד, אבל מאחר שזו חצר קטנה מאוד, והנקודה של שפיכה היא שהוא ישפך מהחצר כי החצר הוא רוצה שהמים ישפכו ושופך דווקא בחצר אבל התכלית היא שהוא ישפך לרשות הרבים כששופך בחצר גדולה רשות היחיד, היינו מסתכלים כאילו הוא שופך ברשות היחיד, אבל כשזו חצר קטנה רשות היחיד, מבינים שהוא מתכוון לשפוך לרשות הרבים, נראה כאילו הוא שופך לרשות הרבים, או זה כאילו כששופך הוא שולח משהו החוצה לרשות הרבים. אז ההלכה, אסור לשפוך מים בשבת שיוצאים לרשות הרבים במהרה. זה קצת מעניין, מה אכפת לי שהוא שופך לרשות הרבים במהרה, ולמעשה השפיכה שלו עדיין במקום כשר. אז מה העניין? זה גרמא כזאת, הוא גורם שהמים יצאו. זה לא איסור דאורייתא.

העצה: עשיית גומא

לכאורה, מה עושים? **לפיכך צריך לעשות גומא מחזקת סאתים בתוך החצר**, אז צריך לעשות גומא, צריך לעשות בור בחצר, שאפשר לשפוך שם את המים שרוצים לשפוך, והגומא צריכה להיות גדולה מספיק להחזיק סאתים. **או יעשה גומא ברשות הרבים בצד החצר**, עוד יותר עמוק החוצה מרשות הרבים, ממש ליד החצר, **כדי שיהיו המים נקבצים לתוכה**, שהמים יתאספו שם. נראה כאן לכאורה שאפילו הוא ישפוך יותר מסאתים, אבל ברגע שיש שיעור כזה גדול, זה כבר לא נקרא שהוא שופך לרשות הרבים, כי סתם אתה אומר לו עצה מעשית איך לעשות אינסטלציה. יכול להיות שזה כבר מלא, לא משנה. הנקודה היא, לא שופכים ישר לרשות הרבים, שופכים לתוך הבור, מערכת הספיגה כזאת.

אבל, אם עושים את זה מבחוץ ברשות הרבים מצד החצר, צריך לבנות **כיפה מבחוץ**, צריך לבנות כזה, כיפה פירושה בדרך כלל מבנה עגול, גג, קורה, **כדי שלא תראה עוקה זו מרשות הרבים**, שלא יראו מרשות הרבים את הבור. כי אם רואים את הבור מרשות הרבים, נראה עדיין כאילו הוא שופך החוצה לרשות הרבים. אה, שלא יראו, חשבתי שלא תראה, שלא יראה כאילו זה עדיין חלק מרשות הרבים. שיהיה היכר. אבל זה יהיה מוסתר, אפשר לראות שיש מים מלמטה. זה יהיה חתיכה פשוטה, היכר שהוא לא שופך מרשות הרבים, הוא שופך לתוך העוקה. העוקה, אדם הולך הוא כן יראה, העוקה שייכת לחצר. זה מצב מאוד קשה.

הצר עם אכסדרה

כן, אז, הוא אומר, למדנו שפחות מסאתים זו בעיה. שאם זו חצר קטנה, הוא אומר שאפילו אם החצר עצמה לא גדולה, אבל **אם החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות** — כבר אין את הבעיה. אה, אצלך מותר כן לשפוך. כן, אם זה כבר גדול יותר.

שיעור סאתים

וכיצד עושין גומא שתהא מחזקת סאתים? איך עושים גומא שהיא גדולה סאתים? כמה גדול הגודל שיחזיק סאתים? סאתים זה שיעור במשקל, לא בגודל. זה גודל של מים, אבל כמה גדול זה צריך להיות באמות כדי לבנות את זה? כן, הוא אומר, **חצי אמה על חצי אמה ברום שלוש חומשי אמה**. חצי אמה על חצי אמה בגובה של שלוש חמישיות של אמה.

דיגרסיה: אינסטלציה מודרנית

זה מעניין, כי למשל אם לאדם יש קטן, נניח, יש לו בית קטן ויש שם שירותים ששוטפים, צריך לחשוב שזה הולך כמו שזה נכנס לרשות הרבים, זה יורד עמוק מתחת לאדמה. אה, הצינורות הם רשות היחיד, או שזה אף

דובר 2: לא, צינור זה... זה דבר פתוח. בדרך כלל נקרא צינור pipe. בשפה שלנו, צינורות המקלחין, אני מתכוון להיפך.

דובר 1: מה הוא אומר שהוא יכול להיות מדייק? מה הוא אומר? "ביב חריץ", אומר הוא, וצינור זה... אה, אז ביב זה סתם חור? בקיצור, זה לא חילוק גדול, אני רק רוצה לדעת את הפירוש.

דובר 2: כן, מעבירים בו את המים.

לשון הרמב"ם

דובר 1: כן, "ביב ששופכין בו מים", מערכת אינסטלציה כזו, "והוא נשפך והולך תחת הקרקע", ודרך הביב נכנסים המים עמוק מתחת לאדמה.

דובר 2: לא, אז הביב הוא מתחת לקרקע, אבל אחר כך זורמים ממנו החוצה, "ויוצא לרשות הרבים". אז קטע קבור ברשות היחיד, כזה... עד רשות הרבים, שם ישפך.

דובר 1: וכן צינור ששופכין על פיו מים, שיוצקים לתוך הצינור מים, "והוא נשפך על הכותל..." אה, נראה שביב הוא צינור שמתחת לבית, וצינור הוא על קירות הבית. צינור ששופכין על פיו מים, והוא נשפך על הכותל ויורד לרשות הרבים, הצינור עובר על הקיר, והמים זורמים החוצה על הקיר וזה הולך לרשות הרבים, אז "אפילו היה אורך הכותל או אורך הדרך השופך עליו מאה אמה", אפילו אם זה רחוק, מהמקום שהאדם יוצק עד רשות הרבים זה רחוק, אבל "הואיל ואינו שופך אלא על פי הביב או על פי הצינור, והמים יוצאים מכחו לרשות הרבים", כי דרך יציקתו שם ברשות היחיד לתוך הביב, זורמים אבל החוצה לרשות הרבים מכוחו, ומה זה אומר כאילו הוא נושא מרשות היחיד לרשות הרבים, או שזה דומה לזה?

זה ראינו קודם, אסור לעשות שאנשים יראו שאתה שולח לתוך רשות הרבים באמצע שבת.

קושיא: מה החילוק בין יציקה לתוך הבור ולצד הבור?

דובר 1: אלא, מה אפשר כן לעשות? תשפוך חמתך על הגוים, תן להם לשפוך ישירות לתוך הבור או ישירות לתוך הצינור, לכאורה. כי בימות החמה שזורם מעצמו פנימה, מה זה גרמא כזו? מה זה משנה? אני מתכוון שהאדם שרואה את כל הדבר, מה ההבדל אם שפכת לתוך הבור או ליד הבור? הוא רואה שהאדם יוצק, וזה יוצא לרשות הרבים.

דובר 2: כאן אתה רואה שהוא יוצק לצד, כן, זה אותו דרבנן, זה היכר, או שזה נראה אחרת.

הלכה יט — ימות החמה לעומת ימות הגשמים

דובר 1: בסדר, מדובר איז אמרו בימות החמה. הלאה, אותו חילוק. ימות החמה שיש לך מעט מים, וזה לא זורם מים all over the place, אם זורמים החוצה מים, רואים, "אה, האדם עכשיו שפך מים לרשות הרבים." אבל בימות הגשמים מותר כן לשפוך, מותר לשפוך פעם אחת, ואפילו מותר לשפוך פעמיים, ואפילו אין צריך להתאפק. שופכין צינורות המקלחים מים.

דיון: מה המשמעות של "ימות הגשמים"?

דובר 2: מעניין, ימות הגשמים פירושו ימים שיוורד גשם, או שזה אומר חורף? הרי לא בחורף יורד גשם כל הזמן בארץ ישראל, או שצריך לרדת גשם כל הזמן. והימים שלא יורד גשם, הרי סתם צינורות המקלחים מים. אולי הכוונה ממש לימים גשומים מאוד.

דובר 1: לא, לא, ימות הגשמים פירושו חורף.

דובר 2: אנחנו גרים בעיר fancy עם...

דובר 1: בסדר, אני אדבר בריצינות? אצלנו באמת לא היו עושים.

דובר 2: אומרים ימות הגשמים רק כשיוורד גשם?

דובר 1: אפילו לא כשאומרים ימות הגשמים. כל ההלכות האלה, כן כן, רגע, כל ההלכות האלה מדברות, אתה צריך לזכור...

דובר 2: אם אתה יודע שיוורד גשם מותר כן?

דובר 1: הרמב"ם אומר שזה סתם היכר. ראשונים אחרים אמרו שיש לזה קשר להלכה ממש, שזה נעשה דרך זה לא... בקיצור, צריך את זה... טוב מאוד.

הלכה יז (המשך) — ימות החמה לעומת ימות הגשמים

דובר 1: הרמב"ם אומר הלאה, ההלכה שאם העוקה גדולה מספיק, מותר לשפוך אפילו הרבה מים, אפילו זה בסוף יגיע לרשות הרבים. מדובר במקום שאין בו מוצא לשמים, שהחצירות מתקלקלות. חצירות מתקלקלות פירושו כנראה מערכות המים של החצרות. לא משנה, כשיש מערכת שהמים ילכו, נעשה קלקול, הכל מוצף, הסטנדרטים נורא מקולקל. וכשיש צינורות, זה זורם.

מילא, ולא יבואו הרואים לומר זה משתמש במים היוצאים מכת רשות הרבים. לא יוכלו לטעון, "אה, אתה רואה את המים? זה מרשות היחיד." כי בחורף הכל מלא ב... כי זה מי גשמים.

אבל אם היתה חמה, ואם היתה מחזקת סאתים, אפילו אם זה גדול סאתים, אין היתר לשפוך בלי שיעור, אין שופכין לתוכה כל עיקר. ואם היתה פחות מסאתים, אין שופכין לתוכה כל עיקר, אסור לשפוך בכלל. מה שנראה כחומרא גדולה. מה העניין? זה פשוט מראית עין.

דיסקוסיה: למה פחות מסאתים אסור?

דובר 2: כן, כשזה הולך להיראות מיד, אסור. אם זה... במילים אחרות, זה הולך בגלל שאנשים רואים. אנשים רואים אבל שזה נכנס למקום פטור או למקום שהם רואים שזה רשות הרבים. זה עדיין, זה לא נשאר בעוקה.

דובר 1: אתה לא מדבר על זה. אם זה כמה שזה נכנס לעוקה... אתה מדבר על הפחות מסאתים?

דובר 2: בשניהם אני רוצה להבין.

דובר 1: אוקי.

דובר 2: לא, אני רוצה להבין שברגע שיש לך סאתים, אז כבר השאר זה רק גזירה, זה כבר זורם מעצמו, כי קודם אמרתי שזה זורם לתוך הבור.

דובר 1: כן, אבל הפחות מסאתים אני חושב גם שזה לא נשאר שם לנצח, זה ממשיך הלאה למשהו.

תרגום לעברית

דובר 2: בשעת... הנקודה היא, אתה לא יכול לומר בשעה שאתה יוצק שרואים שאתה יוצק לתוך רשות הרבים.

דובר 1: לפי הפחות מסאתים, הרי לא מספיק שיוכל להכיל אפילו כמה שיוצקים החוצה בשבת רגילה. אז הפשט הוא שאתה יכול כן, שזה חוזר ונשפך לרשות הרבים. האם זה ענין של מראית עין, או שזה ענין כמו גזירה בשופכין כל עיקר.

הלכה יח — ביב וצינור

דובר 1: אומר הוא הלאה, "ביב". ביב זה כזה... צינור, כן.

דובר 2: צינור או משהו כזה.

דובר 1: או חפירה בקרקע?

דובר 2: צינור, חלק מצינור.

דובר 1: בסדר.

דובר 2: לא צינור, יכול להיות צינור סגור כי זה מתחת לאדמה. חריץ כזה.

דיון: חילוק בין ביב וצינור

דובר 1: ביב זה חילוק, ביב וצינור. ביב זה... צינור?

דובר 2: ביב זה... אחד מהם פתוח ואחד מהם סגור, כך אני חושב. צינור נשמע כמו צינור סגור.

דובר 1: להיפך, דיברנו על צינור כמו קודם, שזה דבר שתופס את המים מהגג, לא?

אנחנו מדברים על ספינה, שספינה היא רשות היחיד שנמצאת בכרמלית. זו רשות היחיד רק אם זה בנוי בצורה מסוימת, אם יש לה את השיעור. אני לא אומר הרבה, מה עושה ספינה לרשות היחיד. זה לא על כמה גדולה הספינה.

אבל ספינה, נראה, אם אין לה מחיצות ג' טפחים, על מה הוא מדבר כאן? איך יכולה להיות ספינה שאינה רשות היחיד? האם זה שמשוהו חסר? כלומר, לכל ספינה יש קירות, אז איך אחרת זו ספינה? אני לא יודע. הוא פעם בדק את הספינות הקטנות שאין להן מחיצות? בסדר, הם יודעים.

אומר הוא, כשאדם נמצא בספינה, הוא יכול לשפוך על כותל הספינה. אבל כשהוא רוצה להכניס מים, איך הוא עושה זאת? על זה אין את העצה, כי הוא ממילא ישאב מים מהכרמלית לרשות היחיד. על זה צריך גם לבנות משהו, אז לא ימלא מן הספינה, לא ישפוך מים מהים לספינה, אלא אם כן עשה מקום ארבעה על ארבעה יוצא מן הספינה על הים. כמו קודם שהיה לנו שצריך לבנות משהו קצת מחיצה, צריך לבנות מקום ארבעה על ארבעה שיצא מהספינה מעל הים, וכך זה לא ייקרא כאילו הוא שואב מכרמלית לרשות היחיד.

כאן זה יותר קל מההלכה הקודמת, זה לא אומר שצריך לעשות מחיצות, צריך לעשות גזוזטרא בעצם. נכון, אבל מה זה עוזר? אז זה ייקרא כאילו הוא שואב מהים ל... מהכרמלית ל... לא לרשות היחיד, לפחות לא לרשות היחיד. אה, מרשות היחיד לרשות היחיד, כאילו המקום שממנו הוא שואב הוא רשות היחיד. המקום האחרון נעשה כאילו רשות היחיד.

דבר אחר: שובר תוך עשרה

דבר אחר, שובר תוך עשרה. כשהקיר שבונים אליו, הארבעה על ארבעה, אינו ספינה גבוהה מאוד, והארבעה על ארבעה נמצא בעשרה טפחים של המים, אז צריך ארבעה על ארבעה. אם האדם עומד תוך עשרה מהמים, צריך ארבעה על ארבעה. אבל למעלה מעשרה, מאחר שזה גבוה מעשרה טפחים, יש כרמלית של הים. אבל אם למעלה, מדברים שהספינה היא ספינה גבוהה והוא עומד לכתחילה גבוה מעשרה טפחים מהים, אינו צריך לבנות כל עירוב, אלא מספיק שיש קולטשין, ומספיק שהוא שם משהו קטן, ולמעלה שרי, דרך מקום פטור ממילא. כי למעלה מודדים הכל כמקום פטור.

אה טוב, אז הוא לוקח אותם מגבוה מהכרמלית, הוא לוקח אותם מעשרה טפחים מעל הכרמלית, מים באים מכל הצדדים מלמטה, אבל החלק האחרון של הכלי הוא דרך מקום פטור. אז הוא לוקח אותם ממקום פטור, מהכרמלית לספינה הוא לא לוקח אותם משטח הכרמלית, אלא הוא לוקח אותם דרך מקום פטור. ולצורך זה אומרים, שאתה צריך להיות עם משהו היכר. זה קטע קטן כזה.

הלכה כא: קורא בספר בכרמלית ונתגלגל לרשות הרבים

דובר 1:

הנה כאן. עכשיו נלך לקחת עוד שתי קולות איך אפשר להביא משהו מכרמלית, שבמקומות אחרים מחמירים יותר. אבל אפשר לומר יותר כללית איך שומרים על קדושת ספר במקום הצורך סביב סביב. שתי ההלכות הבאות הן שלצורך מותר מה שמותר בכרמלית, מה שמותר ברשות הרבים במקום הצורך. אז כך, קורא בספר בכרמלית, מישוהו קורא בספר, מתכוונים למגילה, משהו שהוא גליל ארוך, ונתגלגל מקצת הספר לרשות הרבים ומקצתו בידו, חלק הוא עוד מחזיק, אבל חלק התגלגל לרשות הרבים. אז כך, אם נתגלגל חוץ לארבע אמות, אם התגלגל הספר החוצה מארבע אמות מהמקום שהאדם יושב, אז כך, אם הוא הולך עכשיו לגלגל אותו חזרה, הוא יצטרך להביא אותו בארבע אמות של רשות הרבים, מותר לו לגלגל אותו חזרה, אבל גזירה, מאחר שלמדנו שאסור להיות מגלגל, כל עוד אני עוד מחזיק אותו זה עוד לא אומר שזה מונח ברשות הרבים, אז כשהוא הולך לגלגל אותו חזרה זה לא ייקרא כאילו הוא ממש טלטל מרשות הרבים לכרמלית, אסור לו לעשות זאת. אבל מה העצה? אם זה החוצה מארבע אמות, הופך אותו, למה? כי גזירה, אם זה יותר מארבע אמות, הופך חלל הכתב מונח, הרי אין זה כבוד לספר לשכב כך נגרר ברשות הרבים. אז הוא הופך אותו, כן? כלומר הוא עושה ... כן? לא. הוא

דובר 1: לא, לא, אין לזה קשר אם יורד גשם. אתה יוצק, שוב, אם זורמים ממך החוצה מים, צריך קודם לדעת על מה מדברים. בזמנים קדומים, כל החורף הרחוב היה מלוכלך. לומדים הרבה מאוד פעמים, תשאל יהודי זקן שעוד זוכר, לא רק יהודי זקן, אלא מישוהו שלא גר בעיר מאוד בנויה עם אספלט בכל מקום. אין היום עיר בנויה שאין בה מערכת ביוב וכן הלאה. כל הדבר הוא עולם הפקר, אני לא יודע בדיוק איך זה נראה.

אז כל החורף היה קורה, רצו, איך הוא אומר כאן, "מפני שרבו עוברי דרכים ואין להם מקום לעבור." היום זו לא המציאות, אז צריך לדעת מה עושים היום.

הטעם של הרמב"ם לימות הגשמים

דובר 1: אבל בחורף מותר כן, כי שייך נתלכלכו המים, אבל אדם רוצה שיבואו המים במקומן, הוא לא מחפש שזה יצא דווקא לרשות הרבים.

דובר 2: אה, חשבתי שהמילה היא כי אדם לא יראה שזה בא מרשות היחיד, כי בכל מקום סביב יש מים, אבל כאן זה נראה יותר...

דובר 1: אדם רוצה שיבואו המים במקומן, הוא בכלל לא מחפש שזה יצא לרשות היחיד, כמו שיש שם בפתח זה נכנס לקרקע. או שופך על פי הבור והמים יוצאים לכרמלית.

הלכה יט (המשך) — כחו בכרמלית

דובר 1: אז, כל הדברים האלה מדברים כשהמים יוצאים לרשות הרבים, אי אפשר לעשות מיתקן כזה. מה קורה אם ה... עד עכשיו דיברנו כשהוא יוצק מרשות היחיד והמים מגיעים לרשות הרבים, אבל אם המים מגיעים לכרמלית, אז כן מותר, אז אפילו מותר, אפילו מי השופכין. שלא גזרו על כחו בכרמלית.

ברשות הרבים התירו אפילו כשהוא לא נושא אותם, בדרך כלל נשיאה פירושה ממש נשיאה בידים. כאן הרי זו לא נשיאה בידים, זו יציקה משהו והולך מכוחו. או שהפשט של כחו הוא שאתה לא יוצק בכלל ישירות החוצה לרשות הרבים. כל המקרים כאן מדברים שאתה יוצק ברשות היחיד והולך מכוחו. ועל מכוחו גם אסרו, יש איסור מכוחו. איסור מכוחו הוא רק על רשות הרבים. על כרמלית נראה שמכוחו הוא איסור דרבנן, ועל איסור דרבנן לא הוסיפו עוד חומרא, אפילו מי השופכין שלא גזרו על כחו בכרמלית.

נפקא מינה — שפיכה מספינה

דובר 1: לפיכך, אומר הוא, איך יוצא ההיתר? מתי משתמשים בהיתר של כרמלית? אומר הוא, אם מישוהו נוסע בים עם ספינה, הוא נוסע בכרמלית, והוא רוצה לשפוך מים מהספינה לתוך הים, יוצקים מרשות היחיד לכרמלית, מותר, אין צורך לבנות שם את כל הדברים שדיברנו עליהם לגבי עשיית מחיצות עם דברים. אסור לשפוך ישירות למים, כי לשפוך ישירות למים היה אומר נשיאה מרשות היחיד לכרמלית, אבל על פי הכותל הספינה, החשבון הוא שאתה יוצק אותם עוד על רשות היחיד, ומשם זה נכנס מכוחו לים.

הלכות ספינה

דובר 1: הלאה מדבר הוא על הלכות ספינה, שספינה היא רשות היחיד שנמצאת בכרמלית. זו רשות היחיד רק אם זה בנוי בצורה מסוימת, אם יש את השיעור. לא אמרתי בדיוק ממה עושים ספינה? ספינה היא רשות היחיד. זה לא על כמה גדולה הספינה או בגלל שלספינה יש קירות. הספינה הרי יש לה קירות של ג' טפחים, זה תלוי איך.

דובר 2: איך יכולה להיות ספינה שאינה רשות היחיד? הרי יש קירות משהו?

דובר 1: כלומר, לכל ספינה יש קירות. זה אחרת שזו ספינה.

ספינה בכרמלית — המשך: שאיבת מים מים, וקורא בספר ונתגלגל לרשות הרבים

הלכה כ: שאיבת מים מספינה — דין גזוזטרא

דובר 1:

אה, נכון, כי יש כאן מקום של כבוד ספר תורה, אבל בכל זאת לא הקילו. אז אם נפל סתם, הם לא הקילו כי הם פחדו שיפול ממנו והוא יכניס אותו מרשות הרבים לרשות היחיד.

אם לא נח – תלוי באוויר רשות הרבים

אם זה עדיין, אז אם נפל סתם, אבל אם לא נח, כלומר עדיין לא היתה אפילו הנחה ברשות הרבים, אלא תלוי באוויר רשות הרבים לא יכניסנו, כלומר כאן עדיין מדברים שהוא מחזיק אותו עדיין, נכון? החידוש הוא שזה תלוי פשוט באוויר, אפילו לא נתגלגל על הקרקע של רשות הרבים, אז גוללו **אצלו**, הוא רשאי לגלגל אותו חזרה אליו.

דובר 2:

אוויר רשות הרבים פירושו גבוה עשרה או אפילו מה שזה...

דובר 1:

לא, אין חילוק. אבל אם הגיע לאוויר, למה לא לומר בשלושה טפחים של רשות הרבים? אולי זה לא... לא, הנקודה היא, לא, אני לא יודע, הנח הוא כי זה הולך להיות הנחה, או אולי זה פשוט כי באופן כזה פחות סביר שהוא יפול ממנו. אבל זה לא נראה כמו נשמה, זה לא יכול להיות, זה יותר דבר מעשי גם... עדיין. כלומר, כל העניין הוא שיש גזירה דרבנן, אפילו עדיין, כל זמן שהוא מחזיק זה בגלל מגלגל, בעצם מגלגל, או שהחברים אומרים שזה נפל. אם עדיין, הם לא פוחדים שזה נפל. אולי זה... אולי גם שהוא לא רוצה שיקרה שזה נפל. אני לא יודע.

דיון: שלושה טפחים ולבוד

דובר 2:

מישהו מדבר משהו על שלושה טפחים, האם מסתכלים על לבוד בזה.

דובר 1:

מה פירוש עדיין? בעבירות חמורות רואים שאפילו אם זה בשלושה טפחים נראה ש... צריך לחשוב, כן, נו אוקיי, זה לא... אני עדיין מחזיק את זה. זה רק שזה יראה בשלמות. אולי אז הוא לא מקפיד על לבוד, רק מקפיד על כש... נכון.

האם ההיתר דווקא בכתבי הקודש?

אבל כל ההיתרים האלה הם לפי זה רק על כתבי הקודש. כלומר, כשקוראים ספר. הרמב"ם לא אומר ספר קודש, אבל יוצא שספר פירושו ספר תורה, לא סתם ספר. אם כי אולי לא, אולי הרמב"ם לא אומר, אולי הוא מתכוון לכל הפסד. יכול להיות הפסד. זה אומר שהוא לא רוצה להפסיד את הספר שלו. אני לא יודע. זה לא ברור. הוא מביא כאן למטה שהרמ"א אומר דווקא שזה דווקא כתבי הקודש, אבל יש מי שאומרים לא, שאולי כל ספר. צריך לדעת, כי זה גם לא היתר שמותר לקרוא בשבת. מדברים כאן על משהו שמותר לקרוא בשבת. זו שאלה אחרת האם מותר לקרוא בשבת. אה, אתה תאמר שזה לא גילוי, אבל אסור לקרות לאור הנר. אוקיי.

דיון: סתירה ליורה דעה – הפיכת ספר תורה

דובר 2:

אה, רואה, הוא מביא את הקושיה שלי. בשולחן ערוך כתוב ביורה דעה שאסור להפוך תורה, צריך לכסות אותה. רואה? אוקיי. וכאן רואים אבל... כן, יש מלאכה.

דובר 1:

נו, זה מה שהתכוונתי. הרבי אומר שיש מלאכה. כן, אבל כאן רואים שכן יש דבר כזה של יופך על הכתב. הוא שואל ממש על הקושיה הזו. אני מתכוון... מעניין.

אוקיי, יהיה ממילא מכוסה. זה יותר טוב מאשר כשזה כן פתוח. אולי, לא, אבל אמרתי לך כן שבהלכות ספר תורה כתוב שעושים שהכתב יהיה פנימה, שהכתב לא יהיה פתוח. זו האמת, שיש כבוד מסוים שזה לא יהיה פתוח. אני מסכים.

עושה ש... ה... החלק החיצוני יכסה אותו. נראה שזו דרך של כבוד לספר, כן? כמו שלמדנו בהלכות ספר תורה, שמגוללים את ספר התורה עם הכתב מבפנים. לא שאפשר לראות. מבינים למה אני מתכוון?

דיון: כבוד הספר – הפיכה או כיסוי?

דובר 2:

נו נו, פאטער רבי וחיד"א נתנו לעשות כך? לא זוכר? נו? הם לא נתנו?

דובר 1:

כי הם סברו שאין זה כבוד? כאן רואים שזה כן כבוד. להיפך, אין זה כבוד. כלומר, להשאיר בחוץ ברשות הרבים אין זה כבוד. כלומר, הוא רוצה להזהיר אותנו על כבוד הספר, אז על כבוד המילים של הספר. ברגע שהמילים של הספר מכוסות, כבר מסודר. כלומר, הענין אינו כבוד הכריכה, אלא כבוד המילים. כתבי הקודש, בוודאי זה עדיף כשזה כבר מונח, אבל זה... ה...

נכון. ולמה? גזירה שמא יתקן המיטה ויעבירונו ד' אמות. כל עוד הוא מחזיק, כמו שאמרנו, בעצם מותר אפילו ד' אמות, כי הרי לא נעשתה עקירה מידו.

חידוש: נתגלגל אינו הנחה

נכון, כאן יש חידוש גדול, כי אם זה לא יצא לגמרי מידו, זה עוד לא אומר שזה נחת, הרי זו רק כרמלית. לכאורה היה צריך להיות מותר.

דובר 2:

ברשות הרבים.

דובר 1:

טוב, אבל זה רק מרשות היחיד לכרמלית, זה רק דרבנן, וזה לא נשיאה כי זה נתגלגל. אבל בכל זאת יש גזירה. אבל הרי זה ד' אמות ברשות הרבים. אה, אם זה לא עם הפיכה, הוא יצטרך לגרור אותו ברשות הרבים. יש חשש שהוא לא יהפוך, לא נותנים לו כאן להחזיר אותו בגרירה. אבל אם זה באמת מעט...

דובר 2:

ויעבירונו ד' אמות פירושו ממש נשיאה או פירושו גלגול? כי אם הוא מגלגל ד' אמות זה עדיין לא היה נקרא נשיאה.

דובר 1:

לא, אמת. זו גזירה שהוא לא יישא אותו ממש. אם זה כבר התחיל להחליק, ליפול, שמא יתקן המיטה. וכן גם, כל עוד זה מתגלגל מותר. זו ההלכה בעצם, נתגלגל. כלומר, אפילו... בואו... הרמב"ם כותב את זה בדרך אחרת. **נתגלגל לתוך ארבע אמות, אז גוללו אצלו.** אז, בעצם מותר, כל עוד זה מחזיק עוד, זה נתגלגל, הוא מחזיק עוד את קצה התורה, המגילה, מותר לו לגרור אותו חזרה. רק אם זה החוצה מד' אמות, לא נותנים החכמים, גזירה שיפול, אז הוא לא יוכל, זה יהיה ממש ד' אמות ברשות הרבים, שזה איסור תורה.

היינו נתגלגל לרשות היחיד, גוללו אצלו. כלומר, אפילו זה הלך לרשות היחיד, אין חילוק, כרמלית, רשות היחיד, רשות הרבים, שניהם דרבנן, נכון? זה כשהוא בכרמלית. מה אם הוא קורא את הספר ברשות היחיד, וזה נתגלגל לרשות הרבים, שאז זה כן איסור תורה, אז ממילא אפילו פחות מד' אמות, עדיין, אה, הוא יהיה, הוא מחזיק בדרך להגיע. עדיין, אם זה עצר על הקרקע רשות הרבים, אז אסור לו לגרור אותו חזרה, שוב, אם היה אומר אם נתגלגל היה מותר, אבל אותה גזירה...

דובר 2:

לא, למדנו אתמול נתגלגל הוא פטור, זה לא מותר, זה פטור. נשיאה על ידי זריקה צריכה להיות מותרת.

דובר 1:

תרגום לעברית

דובר 2: כי אתה מדבר... לכאורה מדברים על נבילה, אני מתכוון שהנקודה היא לא כבוד המת.

דובר 1: אני לא יודע, אולי יש גוי, אני לא יודע, אין דין כבוד המת. מדברים כאן הכל על כבוד השכנים. מוציאים אותו אפילו לכרמלית מותר.

דיון: מת או נבילה?

דובר 2: היולדת... כן, נראה לכאורה שמתכוונים כאן ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו, לא מתכוונים למילה דווקא מת, מתכוונים לסוג דבר כזה, כמו למשל בעל חי מת.

דובר 1: אבל הוא אומר שיכול להיות, הרב בנימין שלמה ויזל הולנד כותב על זה איפשהו יותר רחוק, אולי בהלכה מאוחרת יותר יעמוד שמת מותר לטלטל תינוק שלם בהלכה של אותו רבי? כאן לא כתוב זה, אבל כאן כתוב שבכרמלית מותר בכלל. כאן יש עוד בעיה שמת הוא מוקצה, זה איסור אחר. אולי שם, לגבי זה, צריך תינוק. כאן הוא אומר שיכול להיות, נראה בפרק כ"ג על הנושא של מוקצה.

בזיון המת או צער השכנים?

יכול להיות שזה בזיון למת שאנשים לא יכולים לעמוד לידו. רואים כאן שצריך להיות שניהם, כי הוא אומר נתבזה יותר מדאי ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו. כתוב כאן בזיון המת וסירחון לשכנים. כלומר, אדם שוכב בחוץ והוא מסריח, זה לא מסוכן. אם עומדים שם אנשים, זה לא טירחה, זה גם לא בשבילו. אוקיי. אסור לטלטל אותו אפילו לכרמלית. כן. עוד הלכה.

הלכה כ"ב: היורד לרחוץ בים – להתנגב לפני היציאה

דובר 1: מה ההלכה? יורד לרחוץ בים. כשאחד יורד להתרחץ בים, מה נכנס כאן, דיברנו על ההלכות של ים, של שאיבת מים מים וכדומה, אז "כשיעלה ינגב עצמו יפה קודם שיצא מן הים". הוא יתנגב לפני שהוא יוצא לגמרי מהים.

דובר 2: יתנגב.

דובר 1: "כשיעלה", כלומר כשהוא יוצא מהים, עוד לפני שהוא יוצא לגמרי מהכרמלית לרשות הרבים או רשות היחיד שם שזה, שיתנגב, "שמא יעביר מים שעליו ארבע אמות בכרמלית". אני לא מבין בדיוק איך ה... איך הרטיבות היא עליו.

דובר 2: כן, אבל איך... אה, שהוא לא יהלך ב... נניח שכל המקום סביב הים נקרא כרמלית, ליד הים, ממש ליד הים, שהוא לא יטלטל את הארבע אמות בכרמלית, והוא יתנגב את המים.

דיון: איך מתנגבים?

דובר 1: איך הוא מתנגב? במגבת הוא לא יכול לקחת.

דובר 2: הוא יתיז את המים מעליו.

דובר 1: מה באמת הפשט? זה... לפנינו טלטול... הוא הולך, ויש דבר שאינו מתכוין.

דובר 2: זו חומרא. הוא לא אומר ש... זה לא ברור.

דובר 1: לא, הוא אומר את זה כמו... "שמא יעביר". זה לא ברור. וכל כרמלית היא רק דרבנן ממילא, אבל...

דיון: האם זה טלטול או לא?

דובר 2: זה... זה לא היה רמב"ם כזה שגם לכאורה היה נקרא טלטול ברשות הרבים להיות חייב. זה לא נקרא טלטול, זה לא דרך. אדם הולך רטוב, זה אומר שהוא מטלטל מים? כמו שאדם מטלטל מים, שיש לו מים בזקן?

דובר 1: אה, הוא מביא את זה רק. אני מדבר על זה, שמה זה כשיורד גשם, אסור ללכת ברחוב?

דובר 2: לא, כשיורד גשם אין איסור.

נפקא מינה מעשית: מים בזקן מהמקווה

אבל, אה, אתה רוצה אולי לומר, אתה לא יכול לכסות כאן, כי אתה לא יכול להביא שום בד ולא שום דבר, אין לך כאן שום דבר לכסות. כן. אה, רואה...

דובר 2:

על מה הוא מדבר על השלושה טפחים?

דובר 1:

כן, הוא מביא כן. הגור אריה אומר, שאדרבה, שלושה טפחים דווקא אסור כי זה לבוד.

אבל הרמב"ם לא אומר, הרש"י מתכוון כן, או מה. הרמב"ם לא אומר. הרמב"ם מתכוון שזה לא נקרא לבוד.

פרק ט"ז: הלכות שונות בכרמלית – קוץ, מת שהסריח, והיורד לרחוץ בים

חזרה: דין כיסוי דבר מאוס – שלושה טפחים ולבוד

דובר 1: אה, דוד, אתה תאמר, אתה לא יכול לכסות דוד, כי אתה לא יכול להביא שום בד ברשות הרבים או בכרמלית לכסות את זה. אה, רואה, הוא מדבר על השלושה טפחים, כן, הוא מביא את הגמרא שאומרת שאפילו הכי שלושה טפחים אסור כי זה לבוד. אבל הרמב"ם לא אומר, אולי הוא מתכוון לזה? יכול להיות שהרמב"ם שאומר רשות הרבים, מתכוון כשזה לא נקרא לבוד זה עושה את זה לרשות הרבים? או שהוא אומר עדיין, יכול להיות שכאן זה דבר מעשי, אז זה לא משנה. אנחנו רוצים לדעת האם זה יותר הלמדנות, כי זה יותר איסור ממשי שיחזיר את זה, או לא? אוקיי.

הלכה כ"ב: המעביר קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים

דובר 1: אוקיי, עוד אחת, עוד יותר, עוד כמה דברים שמתירים בכרמלית לעשות מפני הצורך. כן.

המעביר קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים. כבר היה יפה כמה פעמים הקוץ בהלכות שבת. זה קורה הרבה פעמים. כן, זה קרה יותר פעמים כשזה היה חלק מצמחים, כשיש צמחים יש קוצים. הוא מעביר קוץ כדי שלא יזיקו בו רבים, שאנשים לא יקרעו עליו את בגדיהם. אז מעביר ברשות הרבים, התירו. בדרך כלל אסור לטלטל ברשות הרבים, רק פחות פחות מארבע אמות, גם רק במקום צורך. כן, זה לא היה לנו. התוספות והרמב"ם זה לאו דווקא מקום צורך. אה, הרמב"ם אומר שבארבע אמות מותר, ולא כמו אלו שאומרים שמותר רק במקום צורך. פחות פחות, מותר בוודאי רק במקום צורך. פחות פחות בבת אחת. אה, כתוב שם שמותר דרך חבר, תוספות אומר שמותר לכתחילה. כאן נראה שמותר רק כי זה שלא יזיקו בו רבים.

כוונת הרמב"ם: רשות הרבים או כרמלית?

הרמב"ם אולי היה אומר, הוא מתכוון לומר מעביר ברשות הרבים, הוא לא מתיר יותר מהרגיל פחות פחות מארבע אמות. הוא רוצה לבוא לומר שמעביר בכרמלית מותר כן מוליכו כדרכו אפילו מאה אמה. בכרמלית, שזה איסור דרבנן, התירו לטלטל קוץ כזה.

מלאכה שאינה צריכה לגופה

האם זה גם, למדנו כבר שלוש פעמים שזה גם מלאכה שאינה צריכה לגופה. לפי הרמב"ם לא עוזר שזה מלאכה שאינה צריכה לגופה. אם כך זה קריעת ים סוף עם הרבים, אולי שמו לב אפילו יותר מארבע אמות. או אולי זה בגלל פחות פחות. אני לא יודע. אתה צודק ממש, למה הוא מביא שלוש פעמים את ההלכה, כבר הפעם השלישית, אני לא יודע.

הלכה כ"ב: מת שהסריח ונתבזה יותר מדאי

דובר 1: וכן מת שהסריח ונתבזה יותר מדאי, יש שיעור כמה זה נורמלי שאדם יתבזה, יותר מזה זה כבר לא, ולא יוכלו שכנים לעמוד עמו. נראה שזה לא נוגע למת. המת הוא למתים חפשי, זה השכנים.

דובר 2: לא, הוא כזה, אולי זה השיעור של יותר מדאי, הוא מסריח כל כך חזק שאי אפשר לעמוד שם.

דובר 1: אה, זו הסיבה. מוציאים אותו אפילו לכרמלית, שזה לא יהיה ליד השכנים, שלא להפריע להם. זה לא כבוד למת, זה כבוד לשכנים.

שמים של עפר, ארץ בתוך המים.

דין: רחיצה בים בשבת

דובר 1: ומדברים כאן גם באופן שמותר להתרחץ בים. מאוחר יותר הולכים ללמוד עוד הלכות על רחיצה בשבת, ומדברים כאן באופן שכשעושים את זה ללבון, למקווה, מותר. למה אומרים שאסור רחיצה בשבת רק בחמין?

דובר 2: אהה, נכון. פשוט בים מותר. העניין של להיות שוטה, של לשחות.

דובר 1: אהה, אי אפשר לשחות. כתוב הלך לרחוץ.

דובר 2: אהה, לא לשחות.

דובר 1: ממש, אתה צודק. יש עוד כמה אחרונים שאומרים שלא נוהגים אפילו להתרחץ בים בשבת, אפילו בטענה שמעיקר הדין מותר. כן. למשל לגבי ההלכה, רוב העולם לא יודע, אסור לטלטל. אבל מעיקר הדין בטענה בוודאי מותר.

דובר 1: כן. עד כאן פרק ט"ז מהלכות שבת.

דובר 1: אני יודע שיש יהודים יראי שמים, כשהם הולכים מהמקווה יש מים בזקן, כי הם פוחזים מסחיטה, קודם כל, נשאר מים בזקן, ועכשיו יש לו בעיה של טלטול המים ארבע אמות ברשות הרבים.

דובר 2: מה כתוב כאן על סחיטה? כאן כתוב להיפך, שיש עצה שיתנגב כי לא סחיטה.

דובר 1: אוקיי, ינגב עצמו לא מדברים כאן על איך מתייבשים את השערות, את השיער, אבל מעניין לי לומר שהמעט מים שנמצא בזקן שלך אתה מוציא. זה נראה כמו חומרא גדולה.

דובר 2: זו לא חומרא כזו, זו גזירה מדרבנן ש...

הסבר: "כשיעלה" – טמינה במים

דובר 1: אבל ה"כשיעלה" מעניין, כי "כשיעלה" משמע ש... כבר הלכת ארבע אמות.

דובר 2: הוא אומר שכל זמן שאתה במים זה כמו שיש טמינה במים. וגם בכלל, הוא הולך במים, גם הוא נע בארבע אמות בקנין עם המים, ואז זה